

Oradea-Mare (Nagyvárad) 1923.

Hétfő, július 30.

Ötvenharmadik évfolyam, 169. szám.

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hora 50 lei.
Nagyváradon: egy hora 40 lei.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

HEGEDÜS NÁNDOR MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Karoly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca.

Megnyitották a szinajai konferenciát

Bukarestből jelentik: A szinajai konferenciát ma délután négy órakor nyitják meg ünnepélyes külsőségek között.

A konferencián résztvevő összes külföldi delegátusok megérkeztek.

Holnap este a kormány bankettet rendez a kongresszus résztvevőinek tiszteletére. A bankett befejezése után estély lesz királyi palotában, amelyre a sajtó képviselőit is meghívták.

Benes cseh külügyminiszter ma kiállgatáson jelent meg Ferdinánd király előtt, akinek átnyújtotta a cseh Fehér Dorszlán-rend csillagját, amellyel Magyarország köztársasági elnök tüntette ki a román királyt. Ez a legnagyobb cseh kitüntetés.

Tegnap délután öt órakor a külügyminiszter hosszasan tanácskozott Wewerka cseh-szlovák és Jorgheli lengyel delegátussal. Az értekezlet teljes két óra hosszat tartott s azon Lengyelországnak a konferenciához való viszonyát beszélték meg. A tanácskozáson végül is abban állapodtak meg, hogy a konferencia eseményeiről a kisantant képviselői állandóan tájékoztatni fogják Lengyelország képviselőjét, vele tárgyalni is fognak, bár a tanácskozásokon tényleges részt nem vehet.

Lengyelország ilyenformán közvetve fog résztvenni a konferencián.

A Viitorul írja: Amint értesülünk, Szinajában Benes, Ninesics és Duca a következő dolgokat fogják megbeszélni.

1. Milyen magatartást tanúsítson Jugoszlávia, Románia és Csehszlovákia

azokban a kérdésekben, melyekben a Népliga Genuában szeptemberben kezdődő ülésén fog a három ország állást foglalni.

2. A kisantant viszonya Lengyelországgal és Görögországgal szemben.

Szó volt arról, hogy Lengyelország belép a kisantantba. Sajnos, a Prága és Varsó közötti viszony nem olyan kielégítő, hogy ebben a pillanatban szó lehetne Lengyelország felvételéről a kisantantba. Reméljük azonban, hogy a szinajai megbeszélés siettetni fogja a közeledést Csehszlovákia és Lengyelország között. Hasonlóképpen nem lehet szó Görögország azonnali belépéséről a kisantantba. A szinajai konferencián megvizsgálják, hogy ezen belépés ügyében hasonló-e mindegyik állam álláspontja, ugyancsak megállapítják a feltételeket és időpontot, amikor és amely mellett Görögország beléphet a kisantantba.

3. Megvizsgálják a kisantant és Magyarország közötti viszonyt.

Köztudomású, hogy Magyarország arra törekszik, hogy oldják fel azt a zálogjogot, amelyet a szövetségesek a jóvátétel biztosítása érdekében Magyarországra alkalmaztak.

Magyarország kéri ezen zálogjog feloldását, hogy kölcsönt vehessen fel, amely kérését különösen Anglia támogatja.

A kisantant képviselői, másrészt Franciaország, ezen zálogjog feloldását több feltételtől tették függővé. Ezt a kérdést újból megvitatják Szinajában.

Párbeszéd azokkal a főtisztviselőkkel, akik az adókiivetés munkáját irányítják

Talán már túlsokat is foglalkozunk az adókiivetések ügyével, de sajnos, ha mérlegeljük a dolgokat, meg kell állapítanunk, hogy sohasem elég az, amit a lapok írnak erről a kérdéssel, mert ha az adókiivetések felelősségét illetően befejeződnek és a most kivetett adókat tényleg be is kell fizetni, az igazi gazdasági bajok akkor kezdődnek meg. Ha a mai pangó kereskedelmi viszonyok mellett, még a horribilis adók is teljes súlyukkal nehezdednek majd a kereskedőkre és iparosokra, akkor már késő lesz a vita, a vita és a végrehajtó fogja perfektuálni a most megindult processzust.

De örömmel kell megállapítanunk azt is, hogy a lapok cikkének meg volt a hatása. Ha nem is olyan mértékben, ahogy azt mi szeretnénk, de mégis konstatahatjuk, hogy azok az urak, akik most teljhatalommal akcióznak az adókiivetéseknél, most már sokban alábbhagyták az „irramot”. Néha, mégis figyelemmel vannak a mellékkörülményekre is és nem egyszer előfordul mostanában már, hogy a kereskedő, illetve az adózó érveit is mérlegelik, mielőtt végleg megállapítanák, hogy mennyivel kell hozzájárulnia az államszervezet fenntartásához.

Meg kell állapítanunk, hogy különösen az adókiivetések első napjaiban az adózó csak néma statisztika volt, akinek egyáltalában nem szántak nagyobb szerepet, csak éppen a terhek cipelését.

Meg kell állapítanunk, hogy a pénzügyigazgatási urak is foglalkoznak már a kérdéssel, éppen ezért kötelességünk, hogy ne csak azt vigyük a nyilvánosság elé, amit az adózó elpanaszol, de meghallgatjuk azt is, amit az adókiivető mond. Előre kell azonban bocsátanunk, hogy bizony azok, akik most a pénzügyigazgatásán az adókiivetéssel foglalkoznak, nem nagyon ismerik a helyi speciális viszonyokat és a tisztánlátó szemek elé odarakták a törvény száraz paragrafusait. Ezen keresztül nézik a dolgokat és ez az oka annak, hogy sok adókiivetés nem igazságos. Ez pedig nemcsak az egyének hibája, de mélyen gyökerező rendszerhiba.

A „Nagyvárad” munkatársa felkereste Mihaileanu pénzügyi inspektort és Coroi Sándor pénzügyigazgatót, akik az adókiivetési munkákat irányítják, hogy előtérbe hozzák a közönség köréből elhangzott panaszokat ismertesse. Az urak készséggel válaszoltak kérdéseinkre és ebből hosszabb vita fejlődött ki, amelyet érdemesnek tartunk nyilvánosságra hozni.

A házbérjövödelmek.

— Az adókiivető bizottságok, — mondjuk, — a házbérjövödelmek megállapításánál súlyos hibát követnek el. Ha a háztulajdonos és a lakó között nincs lakbérleti szerződés, vagy ha a háztulajdonos maga lakja a lakást, akkor teljesen önké-

nyesen állapítják meg az adóalapot, illetve a lakbérjövödelmet. Egy lakó például 600 lei évi házbért fizet. Lakbérleti szerződés nincsen. A bizottság 2400 lei évi házbért számít adóalapnak. Ez súlyos sérelem!

— Sok esetben, — feleli erre Mihaileanu inspektor, — tényleg magasabb házbérjövödelmet állapítunk meg, de ennek az az oka, hogy egyeseknél rájöttünk arra, hogy kevesebb házbért vallott be, ezért vagyunk bizalmatlanok. De tudniok kell, hogy a házbéreknél az adóalapot öt évre állapítják meg és így előre tekintettel vagyunk az esetleges béremelésekre.

— Megmondjuk az inspektor úrnak, hogy általánosítani nem lehet és nem is szabad. Ha egy háztulajdonos csal, az még nem jelenti azt, hogy a bizottság kételkedjék közbecsülésben álló polgárok szavában. Az öt évre előre kontemplálás pedig a mai lakástörvény mellett igazán nem reális.

— Az 1919. év óta vásárolt házak jövedelméhez pedig, — mondja az inspektor, — a törvény 120. paragrafusának 2. pontja értelmében a vételár öt százalékát vesszük alapul.

A kereskedő adója és a forgalmi adó-napló.

— A kereskedő, — mondjuk — egész üzletmenetéről hiteles könyveket vezet, amelyeket a bíróságok törvényes bizonyító erejűeknek ismernek el. Ugyanez kell, hogy álljon a forgalmiadó-naplóra is, amelybe a napi árulást jegyzi fel a kereskedő.

— Itt ismét csak arra kell hivatkoznom, — feleli az inspektor, — amit a házbéreknél is mondtam. Rájöttünk néhány esetre, akik a forgalmi adó-naplóba felebevételeket sem írtak be.

Iszvekeztünk az inspektort meggyőzni arról, hogy Nagyvárad kereskedőire nem lehet általánosítani azt, hogy könyveiket hamisan vezetnék. Itt nagymultu cégek vannak, akikre nem lehet rámondani, hogy valaha is törvényellenességet követtek el.

— De sok esetünk van, — mondja az inspektor, — amikor a kereskedő, például 3 millió 700 ezer lei forgalmat mutat ki és tisztajövedelemnek 12 ezer leit tüntet fel. Ez abszurdum.

— Vegyük tudomásul a kereskedők, hogy az üzleti kiadásokba kizárólag az üzlet menete érdekében tett kiadások számíthatók, így a bér, világítás, fűtés, személyzet fizetése. De volt kereskedő, aki az üzleti kiadások közé számította a felesége esküvőjének költségeit és a hozományul adott pénzt is. Ebből a tévesen értelmezett kiadás-felszámításokból sok tévedés keletkezik.

— Ha a kereskedő, — folytatja, — szabályszerűen vezetett könyveket mutat be, mi azt alapul elfogadjuk, holott a törvény 102. paragrafus a) pontja világosan kimondja, hogy ettől eltekinthetünk és egy más ilyen jövedelmű kereskedőhöz viszonyítva róhatjuk ki az adót.

— Itt megint a végrehajtási utasítás hiánya okoz ilyen zavarokat — próbáljuk meggyőzni az inspektort, de ez meddő erőlködés. Nem tudja elfogadni azt az álláspontunkat, hogy becsületes kereskedő szabályszerűen vezetett könyveit minden esetben el kell fogadni alapul. És hiába

mondjuk, hogy így az egész adókiivetés csak az állam és az adózó kölcsönös bizalmatlankodásának szomorú dokumentuma ez pedig nem lehet alapja egy szerves államéletnek.

— A törvényszék is. — vág közbe az inspektor...

— De csak nem hasonlítja össze az adókiivető bizottság tagjait a törvényszéki bírókkal. Hiszen az adózó és adókiivető, nem mint vádlott és bíró, hanem egyenrangú tárgyaló fél, kell, hogy szemben álljanak egymással.

A vitát bizony csak azzal fejeztük be, hogy az inspektor úr kijelentette, hogy ha az adózó nincsen belenyugodva az adókiivető és felelősségi bizottságok döntésébe, ám felelősségen. Százezer leies adóalapig a törvényszék speciális bizottságához és azon felül a bukaresti Curte de Cassatie-hez. De az adót tekintet nélkül a felelősségre, be kell fizetni, esetleg a többletet, ha a felelősségi fórum leszállítaná az adót. — visszakapják a kincstártól.

Felkerestük még Benedek Aladárt, a speciális adókiivető bizottság elnökét, aki megígérte, hogy a bizottság munkája ellen elhangzott és a lapokban publikált panaszokra a legközelebbi napokban részletes cikkben fog válaszolni.

(f. s.)

A pénzügyi tanácsos megtekintette a színház felszerelését

Benedek pénzügyi tanácsos, Dejeu Péter, Klemens Rezső dr. Popescu Laurentius társaságában tegnap délből megtekintette a színház díszlet és ruhatárát. A város részéről történt megtekintés összefüggésben áll azzal a tervvel, hogy a felszerelést a város vásárolja meg.

A déli órákban rendkívüli tanácsülés volt, amelyen Parlaghy is részt vett és előterjesztette módosításait. Négy napos opciót biztosít, a vételár egy év alatt volna kifizetendő, viszont Parlaghy fenntartja a jogot, hogy egy esztendőig ingyen használhassa a díszleteket abban az esetben, ha a város tulajdonába kerülne.

Az opció idejét a város képviselői tulajdonképpen rövidnek tartják ahhoz, hogy a Parlaghy által kért nyolczszázezer lei készpénzt folyósítani tudják. Így a város és a színház igazgatója közötti helyzet most sem tisztázódott. A megegyezés azonban igen valószínű és a színjéltörő a város óhajára kijelentette, hogy az opciót hajlandó a prefektus hazatéréig meghosszabbítani s ennek az érdekében intervenál dr. Fischer Józsefnél.

Néhány nappal ezelőtt a színház igazgatóválságával kapcsolatban Erdélyi Miklósnak Gróf László visszalépéséhez fűzött nyilatkozata némi helyesbítésre szorult. Gróf Lászlónak a visszalépést Erdélyi Miklós Parlaghy személyére való tekintettel ajánlotta, nem pedig azért, mintha nem tartaná képesnek a színház vezetésére. Cikkünkben nem volt szándékunkban Gróf László képességeit kétségbevonni.

Az Atlantic és Apolló
nyári mozi

moziban

Ma, vasárnap utoljára

a Három testőr
első része.

Hétfőn először kerül bemutatóra a második rész.

Előadás az Apollóban 3, 6 és 9 az Atlanticban 9 órakor.

Egy nagyon furcsa földkisajátítás

Már — mondhatjuk — régen megindult a vonat a nagyszalonta-kisjenői új vasútvonalon, mely összeköti Nagyváradot Araddal és véget vetett a tavaszon jókarba hozott aradi szép országúton annyi autóbalesetnek és keresetnek. Felszentelték minisztereink az új vonalat, elvitték magukkal az érdekelt falvak közönségtörvénygyűlését, örültek velünk, mert örömeink napja volt az a nap!

De volt, van és — míg nem orvosolják — lesz is egy kis baj. Mi kis bajnak mondjuk, de pl. Mezőbajon nagy bajnak tartják az új vasutat. Még pedig komoly okból. T. i. a vasútvonal — amerre csak elhalad — 40 méter szélességben földet követelt maga alá, melyet kigazdák adtak kicsiny földjeikből — őszintén megvallva — nem nagyon szívesen.

De hát a közérdek mindennél fontosabb! De ugyanolyan nyomatékkal tegyük hozzá, hogy a közérdeknek nem lehet érdeke magánosoknak tönkretétele.

A vasútvonalmenti kigazdák megkapták a szokásos ígéretet a megfelelő kárpótlásra még 3 évvel ezelőtt. Az ígéretől azt szoktuk mondani, hogy szép szó, de nem jó, csak, ha beváltják. Ez pedig még nem történt meg! De történt más. És pedig az, hogy:

1. Kisajátították ugyan a földet, de nem vették meg.
2. A kisajátított föld helyett másikat nem kaptak, hogy természetesen veszteségeiket pótolhassák, ellenben
3. Az adót épp úgy fizetik a kisajátított föld után is, mintha sajátjuk volna.

Tehát se föld, se termés, se tehermentesítés, se megváltás, se kárpótlás és — hogy még keserűbb legyen: se állomás! Hát ez nem igazság. Kérjük Mosoiu miniszter urat szíves intézkedését.

Utca nyílik a Páris-patak fölött

Elutasították a Sztarill-féle vásárcsarnok tervét

A Páris-patak csatornázásához a város már régebben hozzáfogott és a munkálatok erőteljesen haladnak előre. A patakot beboltozzák s utca épül rajta, előreláthatólag Nagyvárad egyik legszebb utcája. A folyamatban lévő munkálatokról s a műszaki hivatal megvalósítás előtt álló munkálatairól Kósszeghy főmérnök a következőket mondotta munkatársának:

— A vízvezeték és csatornázási üzemi költségén successive halad előre a

Páris-patak beboltozása

és az utca megnyitása. Most helyezik el azokat a kerítéseket, melyeket az utca szélességénél fogva a telkekről le kellett vágni. A jövő héten kezdik meg a csatornák lerakását. A patak medrét azután lépésről lépésre tömlik el odahordott törmelésekkel és azzal a salakkal, amelyet a villamos igazgatóság bocsájt a munkálatok rendelkezésére. A nyílt meder eltűnik s megnyílik az az utca, mely fekvésénél és növényzeténél fogva a város egyik legszebb, legegészségesebb része lesz. Elűnnek a Szentpéteri-utca és Uri-utcánál sok bajt okozó bűzös részek. Sajnos, az utcanyitási programja ezidén, a víz- és csatornázási üzemi büdzséjének kimerülése folytán, ma már nem jöhet létre. Csak a Szaniszló-utcát a Lukács György-utcával összekötő kis részletet fejezzük be, a többi a jövő évben. A munkálatokat megkönnyítette az a körülmény, hogy a lerakandó csövek a város birtokában voltak.

A piac-áthelyezés és a vásárcsarnok

létesítése az egyik legközelebbi feladat. A már ismert módon való aszfaltozás és a betonkockák elhelyezése azonnal megtörténik, ha a prefektus az engedélyt vasárnap vagy hétfőn magával hozza. A munkálatokhoz már másnap hozzálehet kezdeni, a versenytárgyalás megtörtént, a város a Bittumennek adta át a munkálatok elkészítését. Egy része ennek a piac-térnek közvetlen marad, mintegy hétezer kvadrát területet rezervál a város a vásárcsarnok céljaira.

A Sztarill és Juricskay-éle ajánlatot tegnap bevizsgálta a kiadott bizottság és elutasította, mert inkább egy áruház terve, mint egy vásárcsarnoké. Elutasította azért is, mert 30 millióba kerülne.

Az állandó jellegű árusátrakra egy nyilvános jellegű versenytárgyalást ír ki város. Ezt az akciót nagyon komolyan veszi a város, mert saját kezelésben jelentékeny bevételeit kontemplál a városi pénztár számára. Külön adminisztráció fog intézkedni a tor- utcák organizálásáról és üzemvezetéséről.

A vízvezeték üzem

egy jelentékeny értékű új szivattyú-gépeszerkezébe. Árajánlataikat főleg külföldi gépgyárak nyújtották be eddig. Nagyobb építkezésekre — alapította meg a főmérnök, — saját közeljövőben sincs kilátás. A közüzemek között programba vették, hogy saját céljuk munkaházakat létesítsenek.

Ma van a Szigligeti-matiné

A város háza nagytermében szerényretek között, de annál több hittel és bizalommal abban, hogy munkásságukkal a magyar kultúrának válnak hasznára, tartják a Szigligeti Társaság matinéjének keretében felvadásukat egy-néhányan Nagyvárad első írói közül.

A matiné dr. Karácsonyi Jós, az európai hírd történelész nyitja meg, társan Hilf László olvassa fel „A fűszeresné” műfrappans elbeszélését. Ruth Klári, a tetséges fiatal költőné négy finom hangnűművészi versét, Kiss Gyula, a színháztörténet drámai művésze pedig Tilinkó műnovelláját olvassa fel.

A matiné délelőtt tizenegykor kezdődik. Beléptidj nincs.

Harcok az új piactér beosztása körül

A piaci árusok és kirakodó kiskereskedők, akik a Nagypiac-téren, főleg textil-cikkek eladásával foglalkoznak, harminc tagú küldöttség mentesítették Vostinár h. polármesterhez. A piaci kereskedők az előjárás ama intézkedése miatt apelláltak, melyre rendeli a sátrak e hó 30-ig bezárólag való elhelyezését. Egyben saját javaslatukat terjesztették elő, mely a sátorarúszítás békés elintézését biztosítja.

A kiskereskedők egyik fő kifogása az előjárás által tervezett módosítások voltak, melyek — szerintük — kiskereskedői egzisztenciákat tennének tönkre. A zavart nőli, hogy a szélességben való beosztás helyett keresztmetszetben a Zöldfa-utcától kezdődően átadják sátraikat berendezni. Óhajukkal a kisiparosok hasonló tárgyu beosztása is, éppen ezért Vostinár főjegyző megígérte, hogy az előjárás végzését felfüggesztve a piactér beosztását a kérelmezők javához híven oldja meg.

A főjegyző választ a küldöttség követeléseivel vette tudomásul.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, vasárnap utoljára

Maciste a halál ellen

Kalandor dráma 5 felvonásban.

Hétfő, kedd, szerda

Új vigjáték műsor

Fatty és Seff.

Egy letűnt nemzedék

Patriciusok

Irta: LOVASSY ANDOR

(Vége)

Fehér János.

Sokszor elgondolkozom, a mai rettenetes drágaság felett, zúgolódok is érte s velem együtt zúgolódik néhány millió ember Európában. De azután magam is belátom, hogy részben igazuk van a keskedőknek, mert az anyag is drága; de hiába nyugszom bele a változhatatlanba, azt az egyet nem tudom megérteni, hogy miért drágult meg olyan rettenetes módon a kesztyű?

Hiszen a szarvast, őzet, meg a kutyát, melyeknek a bőréből a kesztyű készül, nem viszik a vásárra. Egyet ló az ember, ott fekszik előtte a szarvasbika, kettőt ló az ember lábainál hever az őzbakk, hármát már nem is kell lőni, mert a kutyát megfogja dróttal a sintér. Szóval nem sok költséggel jár ez állatok bőrének a beszerzése; még a husát is ellehet adni, meglehet enni, kivéve a kutyahúst.

Azt mondják drága a puska, meg drága patron; a vadászok husszoros áron adják a vadat. Hát ne vegyenek a vadászoktól, hanem béreljen területet a kesztyűkészítő-mester, lőjön ő maga, vagy ha ő nem tud már lőni, lövessen a segédeivel nemes bőrt vadakat; alig van rá kiadása, még mulat is hozzá. De a vásárlóktól ne kívánja, hogy 5—600 leit, 42,000 magyar koronát adjanak egy pár szarvasbőr kesztyűért.

Ezelőtt 25—30 évvel egy forintért lehetett kapni egy pár finom kesztyűt; viselte is ezt a felesleges ruhadarabot mindenki; még a katonák is, káplártól felfele. Nagy volt a forgalom, mert olcsó volt az ár.

Egy jogásztársam volt nekem valaha régen. Elegáns, szép szőke fiú; otthonról bőséges zsebpénzt kapott; a nevére már nem emlékszem; de arra emlékszem, hogy egy izben a Bazar vendéglőbe bementem vacsorázni; hát látom, hogy egyedül mulat a fiú, (valami szerelmi bánat miatt kesergett) — gyere ide, — kiáltott rám — gyere ide, kilyukadt a világnak a közepe!

Leültem mellé, hát látom, hogy a pincérek glacé-kesztyűsen szolgálnak fel az asztalánál; azután észreveszem, hogy a cigányok szordinóval játszanak, mintha a nagy bőgő hurján is hangfogó lenne. Oda nézek, hát uramfia, mind a tizenkét cigány kesztyűs kézzel muzsikál.

— Hát ez mi? — kérdezem megütőközéssel.

— Tudod édes barátom, olyan olcsó a kesztyű Fehér Jánosnál, hogy vettem egyszerre tizenkét tucatot és felruháztam a pincéreket is, meg a cigányokat is; ha valaki betéved a korcsmába, legalább látja, hogy urnak muzsikál a banda.

Ezt a hosszú mártást csak azért találtam fel, hogy jellemezzem a régi időköt és hebizonyítsam hogy milyen viszonyok és árak voltak valaha itten. „Nagy forgalom, kicsi haszon”, ez volt az ősi jelszó.

Ezt az elvet követte Fehér János a kesztyűs is, kit általánosságban „Olcsó János”-nak hittak egész Nagyváradon.

A Bémer-téren volt az üzlete, egy szűk kis boltban, mely évenként milliókat forgalmazott. Hiszen a Fehér János kesztyűi olyan híresek és jók voltak, hogy Prágából, Bécsből, Berlinből, sőt Párisból is kapott megrendeléseket. (Annak idején magam láttam az irást.)

Az ő kesztyűire soha senki nem panaszkodott, szépek, jó formájúak, tartósak és — mint említettem — olcsók voltak. Mikor már egy Fehér-féle kesztyű elszá-

kadt, akkor már az ügyvédi vizsgát is letette az első éves jogász.

Dicsérték és meg is becsülték Fehér Jánost; érdemeit is szerzett rá. Csak egyszer csinált életében egy kis gixert. Nagyon belemerült a politikába és fellepett képviselőjelöltnek Nagyváradon, ha jól emlékszem, talán Györfly Gyula ellen.

Hiába kapacitálták a barátai, hogy lépjen vissza, ne bolondozzék, nem írják már kutyabőrre se a nemes leveleket, se a mandátumát, de csak nem hallgatott a jó szóra.

Volt itt akkor egy élelmes színházi direktor, de bármilyen élelmes volt is, bizony nagyon sokszor üres volt a fábólódé. Mikor meghallotta a Fehér János szándékát, kinyomatta a színlapot, ilyen formán:

„Ma, szombat este, bérletszünetben előadatik a „Fekete János képviselőjelölt kalandjai” című három felvonásos bohózat.”

Mikor ezt a színlapot elolvasta Fehér János, felugrott és az üzletből hajdonfővel szaladt a színházhoz.

— Hol a direktor?

— Itt vagyok. Mi tetszik?

— Kérem én Fehér János vagyok, megveszem az urtól az összes jegyeket, a páholyokat, a támlásszékeket, a zárt-székeket az állóhelyeket és az összes karzat-jegyeket. Mi az ára?

— Kétezer forint.

— Tessék, itt van, fogja az ur! De ezt a darabot előadni Nagyváradon nem szabad. Érti?

— Érttem.

A direktor mosolyogva zsebrebavágta a pénzt és kitette a színházi pénztár ablakába a cédulát: „Minden jegy elfogyott, ma nincs előadás.”

Pedig a ravasz direktor, mint később bevallá, a „Nők az alkotmányban” című darabot akarta előadni, más címmel.

Fehér János pedig végkép szakítván a politikával, dicsőséggel folytatta a mesterségét, becsületet szerezvén nevének.

Szép vagyont gyűjtött össze ő is: Üzletét, halála után, hozzá méltó fia örökölte; de a múlt évben ő is repatriált.

A Fehér János háza se szállott harmadik ivadékra...

Most aztán a Drága Jánosok korszaka következett. Nem csoda, ha kesztyű nélkül jár az egész város, sőt már kalapot se viselnek az emberek.

Félek, hogy úgy találnak járni a mostani kereskedők és iparosok, mint a szűrszabók: kimegy a divatból a kesztyű és a kalap, mint ahogy a cifra szűr kiment.

Értesítem

a nagyérdemű közönséget, hogy rak-táramra eredeti angol

téli kabát és őszi divat
ujdonságok érkeztek

előnyös vétel folytán mérsékelt árak.

HORBÁTZ JÓZSEF térli szabó

Gen. Mosoiu (Mez y M.)-u. 4/a. sarok üzlet

Nyolcvan iskolája van Nagyváradnak

Nagyvárad kulturviszonyaira kétségkívül előnyösen világít rá ez a kimutató, melyet a napokban készített el szakszerűen a kulturtanácsosi hivatal. De je u tanácsos pontos statisztikája harmincöt állami iskoláról és negyvenhét felekezeti, illetve alapítványi iskoláról ad számot. Összesen a kimutató szerint tehát 82 iskolája van Nagyváradnak.

Ebből a jelentékeny számból azonban le kell vonni tiz-tizenkét olyan iskolát, amely nem bir nyilvános jelleggel, vagy pedig nem szorosan vett iskolai intézmények. Ilyenek a zene, torna és tánciskolák, melyek ugyan hozzájárulnak az egyetemes kultúra fejlesztéséhez, de a tanintézetek statisztikájában nem foglalhatnak helyet. Ezekről tehát eltekintve, a máskülönben pontos és megbízható adalékok szerint, melyeket alább részletezünk, három főiskolája és tizenöt középiskolája van Nagyváradnak. A három főiskola: a jogakadémia s a gör. katolikus és római katolikus teológiai. A középiskolák közé tartozik a Gojdu liceum, a zsidó liceum, az áll. főreál, az alapítványi férfi és női felső kereskedelmi iskolák és egy állami felső kereskedelmi iskola, négy tanító és tanítónőképző. Van huszonhat elemiiskola, nyolc leány és fiú polgáriiskola, míg e speciális iskolák közül kitűnik a vas- és fémipari szakiskola, egy állandó CFR tanfolyam, a Szacsavay-utcai talmud iskola s az ismétlő iskolák.

Ami sajnálatosan hiányzik a kimutatóból a művészeti főiskolák. Ezek azonban nemcsak Nagyváradon hiányoznak, de az országban is. Bár nálunk több lelkes művészbarát próbálkozik intenzív művészeti életet teremteni, így többek között Barát Mór festőművész tart fenn egy festészeti iskolát, míg a gimnasztikával három okleveles tanár foglalkozik: Orbán Sándor, Lehoczky Dezső és Soltesz Ernő.

Arról, hogy hány tanuló látogatja ezeket az iskolákat s tanuló ifjuság egyéb statisztikai adatait most állítja össze a kulturtanácsosi hivatal.

Vázlatok a márványasztalon

Gummitalpascipó

Hallom, hogy a nyugati világvárosokban minden finomabb ur és tőzsdés gummitalpu cipőt visel. Ez a gummitalp olyan divatos és elengedhetetlen kelléke a nyári férfi eleganciának, mint a téli nő-módnak a hócipónek nevezett mamusz.

Ormóllan, csunya bakancscsú torzítja a cipőt ez a gummitalp, a legszebb francia regatta olyan lesz tőle, mint az adjusztált tisztibakancs. A nők mamusz-örületét még csak megértettem, mert a *derniere mode* szerint a női öltözködés kieszelőinek invenciója javarészt abban merül ki, miként lehet a legesszerűtlenebbül, legasszimétrikusabban elhelyezni öveket, díszeket és szűcs gombokat azután. A női ruházatkodás trampli-korát éli és kitynően passzol hozzá a komótcipő. De a férfiak, akik az utolsó esztendőben mindannyiunkat megszégyenítő érzékenységgel törekednek arra, hogy figurájuk, duzzadt mellük, széles válluk és rugalmas combjaik minél hatásosabban hangsúlyozódjanak a szöveten keresztül, titokzatos okokból vállalhatták ezt a gummitalpat. A férfiak már régen tulszárnnyalták a nőket sikk és graciositás dolgában, kissé érthetetlen, tehát miért dőltek be ennek az esetlenül proditikus rögeszmének.

Azokat illetően csak találgatni lehet. A legkézenfekvőbb ok, amire lehetetlen nem gondolni, hogy manapság az embe-

Ultöny, felöltő, átmeneti és télikabát szöveteke

alkalmi vétel folytán **Deutsch posztóáruház** Avram Janou (Kosuth)-u. 1. Címre figyelni!

Homokóra

Írja: Pálffy Géza Gulyásy Irén

Hazugság

Teringette, sokat beszéltem már megint magáról az az Amerika! Ki ne hallott volna róla, hogy valami kacsaringós nevű tengerentúli böles legujabban fölfedezte az igazmondásnak scopolamin, vagy mi a szósz nevű szérumát? Ez a szérum arról nevezetes, hogy akinek beadják, az nem tud hazudni.

A kék pápaszemes hozzászólók akként magyarázzák az ördögös szer funkcióját, hogy az — bizonyos kémiai hatóerővel — elveszi a gondolatok céltudatos vezetésének képességét, anélkül, hogy magát az öntudatot megbolygatná. Magyarán: a hozzám intézett kérdésekre kénytelen vagyok házkutatást tartani az agyamba rögződött való tények után s akár tetszik, akár se: ki kell rukkolnom az igazsággal, miután rejtegetni, átszortosítani, színezni: nem enged az a fránya scopolamin. A feltaláló számos fegyházban, számtalan megcsontosodott gonosztevő töredelmes vallomásaival bizonyítja ezt nekem.

Heuréka!.. De hisz akkor itt az általános világboldogság?.. Itt az univerzum közepe, a scopolamin, nem pedig a Bréma-karikák tornyán!? Remélem, mindazok, kiket mi, állam, azért alkalmazunk, hogy amíg mi adót fizetünk s egyéb dolgaink után járunk, nekünk, kenyér-adóknak s megbízóknak jóvóltát szívükön viseljük, — mondom, reményelem, hogy ezt a szérumot haladéktalanul beszerzik, és a legszelebb körü forgalomba hozzák! Még a sarki szatócsnál is ott álljon nekem készen, az ostornyél, gumicukor, légyapír, a lekvár, pipaszurkáló és más közhasznú dolgok között! Legyen vége vele minden politikai, vallási és társadalmi problémának! Hegedjenek be az ujságok kolumnáiba hornyolt „Rovások“, öntsük le porzóval a napi „Krónikákat“ s peregjen le békén ez a fölöslegessé vált „Homokóra“ is.

Miután pedig röviden így megadtam a leg-sürgősebb utasítást az illetékeseknek, a teendőkre: tehát, míg a szer megjön, most ülünk össze szépen és bizalmas igazmondással — mintha az a ménkü scopolamin már itt is volna — hányjuk-vessük meg kissé előzetesen a dolgot! Lássuk, hogy s mint volna!?

Ön, kedves barátnőm, kincset nyerne ezzel a szerrel. Szükségtelenné válna tömnie a gyermek fejét azokkal a morális homokszákokkal, melyeket az később ugyse győz elég sietve kidobálni. Az igazmondás magában hord minden erényt, fölöslegessé teszi a nevelést. Tíz deka árkánium öté a zsebbe s azzal indulhat is egy jóra való ujember világhódítani.

Mi többiek sem jártunk rosszul. Megyek, mondjuk, bevásárolni az üzletekbe. A becsapástól nincs mit tartanom. Egy titkos fröccs a kereskedőnek s az már be is vallotta, hogy hány éve fekszik nála az a nemangol posztó. Figyelmeztet, hogy emezt vegyem meg és rá se hederítsek a lefityegő vignettára, mert az ár rajta: ugyanis pusztá szemfényvesztés. Fizetem a felét, majd sietek megnézni az adókievő bizottság ünnepélyes feloszlatását. Mert azt bizony szélnek-eregetik. Ellenben fölszerelik helyette a pénzügyek igazgatóságát egy amolyan derekas főcskendővel, ráadásul egy notesz és kész az egyszerűsített ügyvitel. Az adóalanyokat fölhatják sorba, jön valami ötletes deres, egy-kettő, fájdalom nélkül kispriccolják belőlük a való tényállást, nincs föllebezés és nem kell sóhivatal.

Tyű, de micsoda eredmények excellálnának még egy a vámvizsgálatoknál!? A befutó vonatokat egyszerűen lepermeteznék a magasság-

beli ajándékával s ime, a derék vámhivataln nem győzné hessegetni magától a tolakodó bereket, kik a cipőik dupla talpával kékkedhene megannyian.

A politika természetesen becsukná a bolt. (Már mikor a szérumszállító vonatot jeleznék határállomáson.) Igazmondás?.. No akkor red ugysincs több tavasz!

S hány céltalan, meddő, sőt káros intézmény hivatal, szokás kereshetné még így a messzít Uramisten, nem győznék a mezők és rétek hatalmas utilapuvál!

Maradna szépen, tisztán az élet. A nagyszerű élet s a purifikált szerelem!.. Mert itt látni a férfi kénytelen volna bevallani a nőnek, hogy csak azért vádolta hazugsággal, azért hitette, hogy egész valója erre épült, mert így kényelmesen ez épület mögé paravánozhatta a saját hazug voltát. A nő viszont beösmerné, hogy hazudott, mikor a hazugság vádjába rezignálólátszott, mikor magára terítette ezt a rátukmál szomorú, szellős palástot. Szóval kölcsönös, szép nagy gyónások, megbocsátások és kiegyenlítő dések esnének mindkét részről, bizony.

Tisztességes Mancsi falhozvágna a sminkel a vénaszony nem bujna többé azsuros fehér vászon ruhába, a kosaras néni pedig nyíltan lobogtatná kezében a hurkot.

Ki győzné felsorolni mind az üdvös lehetőségeket?! Hát ez olyan paradicsom volna hogy netovább! Képzeli el kérem: az igazság, az annyiszor óhajtott, aposztrofált, meztelen igazság kinn sétálna a piacon!..

Bár ott talán mégse. Mert hm... hogy állunk azzal a piaccal?.. Baj van, ez alighanem fölszedné mind a sátorfáit s bucsut venne végképp. Kinek volna kedve megmondani, hogy a kosara alján rothadt ám a barack és ha megveszed: csorog majd utcahosszat?!

Bár hát: utca!.. Ejnye, ez sem bizonyos éppen! Kérdés, hogy ugyan igyekeznének-e az emberek fészek hátára ragasztani a fészket, ha amugy istenigazába kiismernék egymást? Attól tartok: ugy szerte iramodnának, hogy marcipánért se állnának meg az őserdőig.

Kár, hogy úgy megfoghatkoztak ezek! De lenne itt azért tülekedés, öklözés egy jó, ember-lakta helytől biztos távolba eső barlang körött is! Hogy vernénk agyon egymást! Hogy fakasztanók be egymás tisztelt fejlaggyát, hogy falnok fel egymást zuzástól, májastól, tiszta gyönyörűségére a kannibáloknak!.. Nyomban rájövünk, hogy közös apánk volt Ádám, a kultúrát, pedig elhordhatná a kánya, a száműzött, évezredes hazugság után, melyre épült, minden társadalmi és egyéb berendezkedésünkkel együtt!

Lám e, milyen jó volt ezt az előzetes kis szemlét megtartani, mielőtt elhamarkodottan kezdet nyújtottunk volna a bűvös szer után! Kiderül, hogy a földrevarázsoltt paradicsom maga lenne a pokol. Minden a saját helyén jó. Az igazmondó mixtum compositum is csak maradjon Amerikában, a többi csudabogárral együtt. Ott talán nem árt, mert aligha igaz.

Errefelé pedig olyan furcsa kalamajkát rendezne, hogy arról-koldulhatnánk! Nagyobb katasztrófát jelentene egy új sark-áthelyeződésnél, alapjában renditené meg ezt a kedves derék társadalmat, melynek forgató ereje, kohéziója — ime látjuk — mind, mind csupa hazugságból tevődik össze.

„Mundus vult decipi ut: decipiatur!“

Maradjunk csak a régi rendnél!

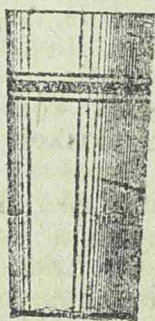
Folyó 11-től folytatódik 10 napig tartó idényutáni olcsósági vásárt tart a Körösparti Aruház, rendkívül lezállított árakban.

rek zöme szereti ha minél kevesebb zajt csap. Talán a hócipő is és bizonyára a gumitalp is ugyanaz a tömegdiszpozícióval okadatolható meg. Az emberek szeretnek egymás háta mögé kerülni, anélkül, hogy léptük zaja elárulná őket, szeretnek surrann házak és kapuk tövében, alattomosan, mint az orgyilkos és a spion. Szeretnek váratlanul lecsapni mint a hangtalanul repülő sirály és szeretnek észrevétlenül elillanni, mint a macska. A vixos cipő komoly dobaja a finom új topán szoprán csikorgása ma zavarja az embereket titokzatos, önmaguk előtt is eltitkolt terveik keresztülvitelében.

A tárgyaknak van lelkük, a tárgyak szolidárisak tudnak lenni azokkal, akikhez hozzátartoznak. A gumitalp életmegnyilvánulása olyan alattomos, olyan titokzatos, mint gazdája lelke. Csak egy tekintetben nem illeszkedik a gazdája természetéhez: a cipő tulajdonosának arc-epidermise rendszerint sokkalta keményebb, mint a cipő talpa.

Zsolt Béla.

Vendéglősök!

Ajánlunk das választékban, nagyban és kicsinyben, legversenyképesebben, ártatlan kristályfehér szőlő, boros és vizes poharakat, boros stucnikat, likőrös poharakat, demyohnokat, boros, vizes és likőrös sergiseket, alpacca evőeszközöket, befűtő készleteket.

Komlós Testvérek

táblaüveg, üveg, porcellán és háztartási cikkek nagyáruháza

Oradea-Mare

Str. Nicolae (Zöldfa-utca) 13. szám.

Gyermeke lesz

a legelegánsabb a korzón, ha gyermekkosiját

Szőke Miklósnál

Szt. János-utca 22. szerzi be.

Ugyanott új huzatok, ornyók, gumimázok és mindennemű javítások a legolcsóbban és leggyorsabban készülnek.

Uj formájú fürdősapkákól

öröklési választék.

Barna Miklós illatszertárában

R. Ferdinánd Rákóczi ut 2. Bazar-épület

Vízszinteladóknak árengedmény

ANGOL DIVAT SZÖVET KÜLÖNLEGESSEGEINK MEGÉRKEZTEK
OLCSÓ ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁST!
HAYAS ÉS GRÜNFELD
POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK
STR. JOSIF VULCAN (NAGY SANDOR UTCA) 4

TUNGSRAM

A legjobb villanykártya!
Mindenütt kapható!

Ahol a dollár a pénz

Sok pénz és bukna a bankok. — Legnagyobb a kivitel dollárban. — Emelkednek az árak.

Az amerikai pénzpiac ideges, nehézség van, pedig az Egyesült Államokban a dollár mégis csak a világ legjobb pénze. Az Egyesült Államokban azonban mégis vannak vállalatok, amelyek rossz mennek s mégis vannak vállalatok, amelyek tönkre mennek. — Ujabbán a bankbukások is napirenden vannak. New-Yorkban úgy látják, hogy nem értek véget a bankbukások és a Wallstreeten fizetési nehézségekkel küzdenek, amelyek részben a túlhajtott spekulációból, részben pedig abból erednek, hogy akármilyen jó pénz is legyen a dollár, egyesek nagyon sokat akarnak belőle keresni. Ezek a jelek okai annak, hogy a részvény kibocsátások kissé nehezen mennek most Amerikában és hogy ötszázmillió dolláros új kibocsátással még nem találtak elhelyezést. Pedig pénz nagyon bőven van, az természetes is, annak folytán, hogy az any még mindig tömegesen özönlik az Egyesült Államokba. Amerika minden exportját szinte fölül haladja a dollárkivitel. Rágegy dollár megy ki az országból, amelyet mindenütt Európában gyűjtenek étezaúrainak. Így csupán májusban Angliából huszonnégy millió, Németországból tizennégy millió dollár értékű arany érkezett Amerikába. Ebben a nagy összegben Anglia háborús adósságainak törlesztése is benne van, ellenben a Németországból özönlött arany már azt mutatja, hogy a németek dollárt tartalékolnak. Ezt különben Franciaországban is, amennyit 854.000 dollár értékű arannyal hódtek az Egyesült Államokba, míg az arany áradatnak másik jelentős helye Kína, amennyit tizenhárom millió értékű aranyient ebben az egy hónapban New-Yorkba. Ezek a számok mutatják, hogy az Egyesült Államokban milyen gazdagság halmozódik össze.

New-Yorkban most gazdasági föllendülésben biznak. Az ipar fejlődése egyenlőre van látva munkával és az év első öt hónapjában már huszmillió tonna nyerscél termelt. A vasipar fejlődése szinte minden arányt felülmúl. Csupán a textiliparban van bizonyos visszaesés, mert itt a hány gyár be is szüntette az üzemét, hogy korlátozta, mert az európai piacon nem tud elhelyezést találni. Azok az iparok, amelyek Európában keresik a piacot, kétségtelenül sokat szenvednek emiatt. Az a hit hogy a munkabérek, amelyek a háborúban meg lehetőségnél megnöttek, lejjebb fognak szállani, nem vált be, sőt egyre emelkednek a munkabérek, aminek az oka, hogy a munkások mindig magasabb életstandardot követelnek. 1922-ben öt és fél százalékkal emelkedtek a munkabérek és az árak sem csökkentek, sőt a fémárak huszonhét, az építkezési anyagárak huszonhat százalékkal nagyobbak, mint tavaly voltak.

Az árakkal legkevésbé a farmerek megelégedtek, akik kicsinylik az amerikai buza- és élelmiszerárakat. A farmerek legnagyobb baja az, hogy az export Európába mind nehezebb, mert Európa fizetőképessége mindjobban csökken. A farmerek szervezete Eugene Mayer-t küldte Európába, hogy itt tanulmányozza, miként volna javíthatók a kiviteli lehetőségek. Meyernek azonban csak annyit sikerült megállapítani, hogy az amerikai árut túlságosan megterhelik a szállítási költségek, ami azonban nem csak Európára, de Amerikára nézve is érvényes. Egy vagon két-

száznegyven dollár. ebből a farmer hét dollárt kap, a szállítási költség hűtökocsiban harminchat dollár, az illetékek és a közvetítő kereskedelem pedig kilencvenöt dollár. Az amerikai farmerek a kormánytól most engedélyt kérnek, hogy szövetkezeteket alapíthassanak s hogy maguk szállítsák az élelmiszereket és maguk is adhassák el azokat. A farmerszervezetek különben most nagy politikai agitációt akarnak kezdeni, hogy az agráriusok érdekeit a kongresszuson nagyobb erővel képviseljék.

Emberhus

Először kalandos utiregények, ifjúsági iratok idegletesítő oldalain találkoztam e szóval: emberhus. Kannibálok táncoltak vad ütemmel az áldozat póznához kötözött teste körül, míg az utolsó percben, hála Isten, rendszerint megérkezett a segítség: Vadlő és Solyomszem puszkája sohasem tévesztett célt.

Komor szenvedelmeket későbbi koromban az emberhus illetőleg ugyancsak hangulatos lírájú Anna néni költötte őket. s a történelem szomorú korszakát transzcírozta fel asszonyosan, lelkikörítéssel, ah, kit nem hatott meg Aziliadé sorsa, az eladott rabszolgányé, akit egy vandál görög kereskedő vetett a kairói emberhuspiacra.

Az emberhus a háborúban vált előttem komolyabb, véres valósággá, egy hullát láttam boncolni, nagy testű férfi volt, életében tüzer. Az orvos kinyitotta a mellkast és kinyitotta a gyomrot. Aztán a tüdőt beletette a gyomorba és a beleket a mellbe helyezte vissza. A csontos tüzer a műtőasztalról lelógó karokkal, egykedvűen vett minderről tudomást, én azonban uzsonna időtájt elájultam. Lényegében voltak még feledhetetlen és idegrázó pillanataim, amikor elém tornyosult az emberhus, egy deformált emberi test a villamos alatt, golyóval keresztül lukasztott agy s ketté roppantott csigolya csontok, amikor a kőműves segéd elgondolkozva gyermekei vad sorsán az állványokról mélységbe hullott. Ezek a talákozások már nem viselték magukon azt az intenzív impressziót, amit az emberhus szóban és valóságban valaha keltett bennem, részben mert részemről éppúgy munkává alakult szerencsétlen halottakkal való foglalkozás, mint X vizsgálóbíró esetében, aki „hivatalból megjelent...”

A színevesztett emberhus tegnap vibrált rám ismét egy izgató atmoszférájú táncoklában. Dekoltált nők ülték körül a pamlagokat, megszokott selyemsuhogás volt és megszokott tánczene. Nem, csöppet sem hatástkeltők már ezek az ugynevezett bárok, amelyekben számocás pezsgőt, édes bort és olcsó csókot mérnek. A művészet fattyujai ok, a lenge démonok, sötét kárminnal a szájukon, mely olyan mint egy véres bogó. Bánatos karikák övezik a barna szemek alját.

Ekkor történt, hogy egy hirtelen támadt csöndben billentyűre ütött Gerő ur, a zongorahumorista és pattogós ritmus kelt az összegubbadt éjszakában:

Jaj de finom az emberhus,
Emberhus, emberhus!

A zene új volt, rugalmas, mint egy nyilvessző. Sláger. Zerkovitz írta. És hullámos vonaglással kezdett az éjszaka, táncoló párok álltak fel s a villanykörteket egyet pislantottak, mint az államos ember, hogy aztán tágra nyílt szemekkel reflektorozzák szét erejük összes ampereit. A zongora hurok ingyenmódra

csettintettek és csattogtak s a hosszú szoknyák győzelmesen simultak a selyem harisnyás bokákra. A barhumorista nekiéredt hanggal énekelt:

Puder az arcon, az ajkon ruzs
Jaj de finom az emberhus:
Nőknek a szíve füszerdus...

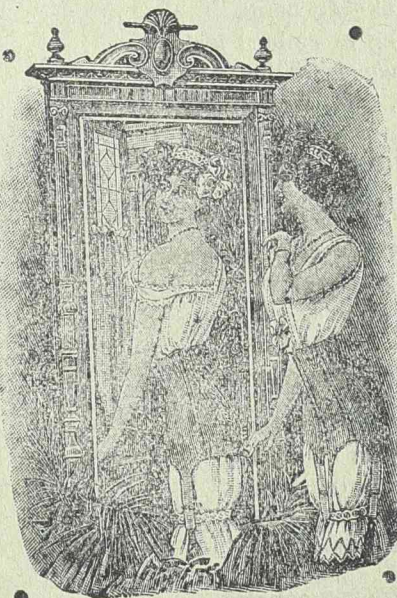
Az emberhus dalban elbeszélve. Ezt a szót a kuplé hangulata szerint többször alá kell húzni, ki kell emelni. Emberhus! Indiánrémségeken, vasuti katasztrófákon, torz testeken is túl, soha, nem, soha se volt ennek a szónak ily világos és értelmes és szembeötlő, szívreható, élő jelentése, mint a félelmetesen egyszerű zerkovitz sorokban, mely csupán és összevéve ennyit közöl: *finom dolog az emberhus.*

(bárd.)

Öt leírt a legjobb
könyvet elolvashatja a

**HEGEDÜS
HIRLAPIRODA**
kölsönkönyvtárából.

ELSÖRENDÜ FÜZŐSZALON!

Rendelésre készülnék a legújabb reform-, csipő- és hajfűzők, egyenes tartók, mell-tartók, tenisz-fűzők, orvosi rendelésre készülnék a dr. Kémárky-féle nadrág haskötők és az üszszes női különlegességi dolgok egyedi készítője:

IZZÁK LIDIA

Str. J. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1.
Tisztítások, javítások és átalakítások gyorsan, pontosan és szakszerűen készíttetnek.

Berdach Jenő, Dentist

Oradea-Mare Strada Regele Ferdinand 6.

Foghuzás	Lei 10
Fogtömés	25
Kaucukba foglalt fog	50
Fém korona	100
Arany korona	300

Fogsorok szápadlással vagy anélkül, a gyökerek eltávolítása nélkül készíttetnek.

Vidéktelek 24 órán belül kielégíttetnek.

Tíz leírt hetenként annyi könyvet vehet kölcsön, amennyit akar a

Hegedüs Hirlapiroda
kölsönkönyvtárában.

Kirschner és Társa

szállítmányozási R.-T.

Oradea-Mare, Nagypiac téren.

Álaptási év 1894. Telefon 2-89

Átköltöztetés

ér butorszállítmányozás, párnázott, patent

butor-

kocsijainkkal

bel- és külföldre.

Szakszerű- és megbízható lebonyolítás.

Áruk elvámolása és beszállítása érkezéstől számított 24 órán belül. Áruk gyors és megbízható ki- és beszállítása csikisérővel. — Áruk és butorok beraktározása és megőrzése tűzbiztonságos, nagy és száraz tárolóházunkban.

MIT

— Kánikulai kis regény —
Írta: Lovassy Andor

(Minden jog fenntartva)

Verbéna kisasszonyt, maga az elnök Szapora Gergely úr vezette karonfogva a lámpák elé. A csoda-tündér ruhája alól is, felül is, mélyen, illetve magasan ki volt vágva. Szoborszerű bokáit kék selvem harisnyák ékesítették, fekete hajába verbéna virágok voltak fonva. Olyan volt, mint Ophélia, mielőtt megőrült. Fehér keztyűit elegáns nyugodtsággal húzta le a kezeiről és oda dobta a felolvasó asztalra. Azután a felvirágozott hárfához sietett, leült a zongorára és megpengette annak ezüst húrjait. Majd elkezdte, szilaj szenvedéllyel szavalni az alábbi verset:

DELIRIUM FURIATICUM.

Lobogó tüzdühös vérem
Zakátol, zakátol, zakátol,
Egy himszem vigyorog rám...
Valahol, valahol...
Tőled nem kérem
Zsoldom és bérem;
Nem kell nekem más, csak a bor:
A bakator, a bakator.

Vacakos párna a fészken:
Jer közelembbe, óh jer ide!
Üss szeget a szivem begyibe,
Begyibe, begyibe...
Lázás gégémbe
Kín-kénkö ég benn,
Fojs meg te emberi farkas:
Fojs meg és hallgass!
Dini, dini, ping, pang,
Cini, cini, cing, cang,
Cing, cang, cung.

A PÓK ÉS CSÓK.

Szeretnék csóktivornyán,
Bus gletserek ormán,
Jégvirágot szedni,
Szűzi napfény lenni,
Avagy lenni semmi.

Szeretnék fesztelen
Mezőkön meztelen
Angyalarcot látni,
Angyallal cicázni
S levetkőzve, fázni.

Szeretnék meghalni,
Férfit marni, csaini,
Hálót szőni, mint pók,
Mely selyemszálon lóg.
Mérget pók, gyilkos csók,
Hah, hah, hah, csókos pók!

Cini, cini, ping, pang
Pikk, pakk!

Itt aztán vége lett a versnek, mert az isteni Verbéna olyan tüzzel cibálta a hárfát, hogy leszakadt arról egyszerre kilenc hur: de a közönség felugrált a székekről és eszeveszett lelkesedéssel éljenzett, tapsolt, tombolt és tüntetett.

Leírni nem lehet azt a jelenetet, csak látni. Mindenki el volt bűvölve, de legjobban Blitz, Vicc és Horovitz, a „Korpándi Irodalmi Társaság” főtitkára. Fényes eredmény volt ez: az ellenlábás írói kör vezériférfiát, a szellem fegyverével meghódítani.

A műsor lezajlása után tánc következett; itt is folytatódott az ünneplés. A költőnőt karból karba adták; egy percnyi pihenése nem volt. Éjjel felé már csak lihegett és pihegett, mint az ölyvektől üzött galamb. Végre Horovitzsal együtt meghúzódott a teremnek egy legyező pálmával diszitett zugába.

— Horovitz ur! Kérem, hozzon egy pohár limonádét, — szólt suttogva a leány.

— Oh, Verbéna, ne mondja nekem, hogy Horovitz ur, hanem mondja csak úgy, hogy: Lipót.

— Lipót!

És Lipót sietett és hozta a citromos vizet. Verbéna, mint egy szomjas virág, félig kiitta a pohár üdítő tartalmát, azután kacérul így sziszegett a kis kigyó:

— Felét meghagytam magának, igya meg a szerelmemet, édes!

Horovitz tüzdühvel itta meg a maradékot és így kiáltott fel:

— Verbéna, szeretlek!

— Én is téged, Lipim!

— Hát Blitz?

— Eltasztottam magamtól.

— Hát Vicc?

— Jó vicc! Utálom.

A leány harisnyakötője ebben a pillanatban szétpattant és a földre esett. Horovitz, mint a macska az egérnek, neki ugrott, felkapta, megcsókolta és tárcájába rejtette azt.

— Honyi soja, ki mali pánzé, — szólt a lovagias ifju, ki ugylátszik, hibás kiejtéssel beszélte az angol nyelvet.

Az öreg Horovitz Ábrahámnak egy hatalmas és nagyjövendű gőzmalma füstölgött Korpánd egyik kulvárosában, ezenkívül három kétemeletes háza büszkélkedett a főtéren. Uzvegyi sorban élt: Lipót egyetlen gyermeke, szemefénye és reménysége volt. A fiu azonban nem nagy hajlamot érzett az üzleti dolgokhoz, hanem szerette a művészetet, a könyveket, az írást. Valamelyik helybeli lapnak a belső munkatársa lett, természetesen fizetés nélkül. Egy Horovitz-fiu nem szorult rá a honoráriumra.

(Folytatjuk.)

külön klasszist képvisel!

Bélyeggyűjtők figyelmébe!

Legkedvezőbb alkalom sorozatok kiegészítésére

Bel- és külföldi bélyegekben állandó választék. Bélyeg-kellékek: katalógus, csipesz, választék füzet fogazatmérő, bélyegrendező könyv (Einsteckbuch), album, stb. raktáron. Hiányjegyzékre rendelkezéseket az összeg előzetes beküldése, vagy megfelelő referencia ellenében azonnal fogantatosítok.

KEMÉNY A.

bélyegkereskedő Oradea Mare—Nagyvárad, Strada Vlahuta (Szent János utca) 50 szám alatt

„Herma“

Uj üzlet!

„Herma“

Biharvármegye legnagyobb áruháza!
Mindenkinek érdeke,

hogy cipő és kalap szükségletét a legolcsóbban szerezze be
MANNHARDT és LEFKOVITS

cégnél NICOLAE JORGA (ZÖLDFÁ-UTCA) 7 sz. ahol a

„HERMA“ cipőgyárnak egyedüli lerakata van, mindenféle gyermek, leány, fiu, női és férfi, egész és téli, lakk és antilop cipőkben
KÜLÖN FEHÉRNEMŰ OSZTÁLY

gallér, kezelt, ing és nyakkendők, harisnyák a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig!

„Herma“

A cégre tessék ügyelni!

„Herma“

Perzsa szőnyeg
szővő, valamint lesszővő és felvető
fonalak megérkестek

Eladás nagyban és kicsinyben.
Saját szőnyeg szővőde. — Rendelések rajz és terv szerint. — Gyakorlott csomózó munkaerők felvételnek.

Czillér Imre
nagyáruházában.

A kémnő a vesztőhelyen

Részletek a nagy horvát összeesküvésről

megemlékeztünk már több alkalommal, hogy a szerb kormány Horvátországi igazságszabású Habsburg-párti kémszervezet leplezett le. A kémszervezet központja Rómában volt és onnan kapta a támogatást is. A kurírszolgálatot és a zágrábi titkos iroda között egy drics Danica nevű nő bonyolította le. A zágrábi fióknak az országban még a turája is volt Varasdon, Viroviticán, Szplieben (Úszkub), azonkívül összeköttetésben állott a kaposvári kémszervezettel. Kaposváron keresztül tartották fenn a kapcsolatot Budapestről és Grünwald őrségével, a magyar kémiroda vezetőjével. A kaposvári ezpozturának Bitolijban és Debrin voltak kirendeltségei. A skoljei elzottak tartották fenn az összeköttetést Ghilardi Lipót tiranai csendőrtiszttel, a herceg volt tisztjével, akiről a kémszervezet már többször szó esett. Ghilardi közvetítésével küldték Albánián keresztül Rómából a kémszervezet részére a leveleket, míg az utasításokat Rakeken át hozták a női kurir.

A skoljei szervezet összeköttetésben állt a macedón bandavezetőkkel és a Lašva tábornok vezetésével működő társaságok szervezésével.

Avdagicsnak, a kémiroda zágrábi főnökének lakásán tartott házkutatás alkalmával a kémszervezet titkos iratai között chiffrált jegyzeteket találtak, amelyek az Androlics Danica által adott chiffrált kulcs segítségével sikerült megfejteni.

Androlics Danicától csak nehezen sikerült a chiffrált titkát megszerezni. Eleinte megtagadta a kulcs elárulását, úgy, hogy ennek megszerzése végett a nyomozó hatóságok cselhez folyamodtak.

Androlics Danicát levitték a fogház börtönébe, a fal mellé állították, szeméit betették, a rendőrök fegyvert szegeztek

reá és közölték vele, hogy kivégezik.

A nő erre halálfélelmében elárulta a chiffrált jegyzeteket és így sikerült elolvasni az Avdagicsnál talált titkosjelű iratokat. Ez az iratokból megtudták azoknak a volt osztrák-magyar tiszteknek a neveit, akik most a jugoszláv hadseregben, különböző helyőrségekben aktív szolgálatot teljesítenek és részesei a kémkedésnek.

A zágrábi magasabb katonai körök parancsára a nyomozás adatai alapján Dél-szerbiában számos tisztet letartóztattak, akikkel Androlics Danica — saját bevallása szerint — összeköttetésben állott és akik — mint mondta — olasz líráért mindent hajlandók voltak elárulni.

A tisztelnél letartóztatásuk alkalmával, valóban nagyobb összegű olasz pénzt találtak, amelyek eredetéről nem tudtak számot adni és megállapították, hogy valamennyi gyanúsított tiszt viszonyain felüli költségekkel élt. A kémkedésben való részvétellel gyanúsítanak a letartóztatottakon kívül még több horvátországi tisztet is, akiket azonban egyelőre nem tartóztattak le, hanem felügyelet alá helyezték őket.

Skopljeben egy mohamedán ember lakásán több fontos okmányt találtak, amelyek kiegészítik a Zágrábban talált iratokat. A letartóztatott Avdagicsnak sikerült cellájából egy papírszeletet kicsempészni, amelyet egy mohamedánnak adott, hogy egy vasutassal küldje el Olaszországba, a megszökött női kurirnak. A nyomozó hatóságok ezt a cédulát is lefoglalták.

A katonai hatóságok a nyomozás eddigi adatai alapján azt a meggyőződést szereztek, hogy a bűnygynek nemcsak katonai kémkedési jellege van, hanem politikai célok is irányították a szervezést, amely arra törekedett, hogy az S. H. S. királyságban felfordulást idézzenek elő.

A királysobor alkotója szól a piac kövezéséhez

Kara Mihály szobrászművészről, a Ferdinánd király lovassobor alkotójáról a következő sorokat:

Már annyian írtak erről a legújabb nagyváradai szenzációról — legyen hát számon nekem is egyet-mást megjegyezni, mert annál is inkább tehetek, mert hiszen a közöm nekem is van hozzá. Sőt még merem állítani, több közöm van az ehhez és több hozzászólási jogom, mint annyi a hivatalos faktorok nekem engedélyeztek és amennyit a hivatalnok és a hivatalosak maguknak kölcsön vettek. A hivatalos fórumok és a nagy potentátok tölem mindent megtagadtak, a hivatalos és az ügynevezett félhivatalosak mindegyik rám kentek. Hát kérem én most lerakom magamról mindent, és amit rám kentek, kicsinyek, én rákenem a nagyokra. Hiszen itt nagy, súlyos hibák történtek és mivel a megtörtént hibákat visszacsinálni ami ugyan már némi anyagi áldozattal volna — komikus lenne, inkább tovább halmozni a hibákat, még egy két miliónnyal, mert a mérnöki hivatal csak nem ösmerheti be az egész város színe előtt, hogy tévedett.

Tényleg nem tévedett, nem akarta látszólag csinálni csak úgy, ahogy történt, hogy rosszul történt, azt már mindenki látja és tudja, csak a nagy szakértők nem; úgy ha látják meg tudják is, csak nem lázcodnak meg annyira, hogy azt be is ismerjék, szó sincs róla, inkább menjenek tovább a város, ha kell az állam, de a mérnöki hivatal szent és sérthetetlen lévén, győz lesz itt minden, ahogy az diktál.

És ha nem? Akkor tévedett mégis a legfelsőbb szakértői fórum! Dehogy tévedett — felsült!

Hát miről is volt szó? Ferdinánd király Ófelsége lovassobrának hely kellett a

Kispiac-téren. A legjobb hely tényleg a tér közepe, ahol a Szt. László-szobor állott. Itt a mérnöki hivatal nem tévedett, annál is kevésbé tévedhetett, mert ez egyenes kívánsága volt Mosoiu miniszter úr elnöksége alatt működő szoborbizottságnak. A szobrot levették — még mindig nincs tévedés — (hiszen a szobor nem tört el és más tévedés ez esetben ki volt zárva) és akkor jöttem én, mert a helyszíntér teljes átalakításáról hallottam beszélni és kértem a mérnöki hivatalt, hogy az archilektos pikus kövezett teret hagyják sértetlenül, mert így kívánja a szobor stílusos, a talapzatnak lent tíz méternyi hosszúságban szétterpeszkedő márvány platója: a fehér márvány stb.

Hát itt az első tévedés, de részemről, mert azt a választ kaptam, hogy ahhoz én már nem értek, ez a város rendezéséhez tartozik, amihez nekem semmi közöm. Oh én balga, hogy is tévedhettem annyira.

Engedékenyebb lettem, csak arra kértem Nagyszakértőt, hogy csak a tér közepes részét hagyják sértetlenül (ami most fel van szedve). „Hogyne”, volt a válasz. És mivel fogjuk kikövezni a Nagypiac-teret?

Megnémultam — pedig ez nálam nehezen megyen — és hazamentem tanulni, hogy bepótoljam mindazt, — amit a mérnöki hivatal szerint — elmulasztottam és a következőket tanultam meg kívülről — már t. i. bemagoltam:

A szobrot a Kispiac-téren kívánják felállítani, jó, szép hely, talán nincs is szebb hely Váradon. A piacnak — már értem a vásárnak — nem kell ott lenni, mert az nem szép semmiféle szempontból és akik emiatt kiabálnak, azoknak azért nincs igazuk, mert a zsebükön keresztül látnak és

azon keresztül akarták nézni a szobrot, már pedig az egy igen nehéz tévedés. A vásárt át kell tenni a Nagypiac-terre — ebben a mérnöki hivatal nem tévedett, — mert itt csak az lett volna tévedés, ha a Nagypiacot a Kispiacra tették volna. A Nagypiac-teret apró gránit kockákkal ki kellett volna kövezni, mert az sokkal olcsóbb, a Kispiac-teret, értem a Piata Unirii-t, teljesen sértetlenül hagyni és aki annak kövezetéhez — ami jó és szép volt — hozzá mer nyúlni, annak le kellett volna ütni a kezét és a parkírozást még álmában sem lett volna szabad említeni, az esetleges ilyfajta ambíciókat a Schlauch-ter, vagy Rhédey-kertben kielégíteni. Végeredményben maradt tehát a Nagypiac-ter egy részének kikövezése, mint egyetlen kiadás, erre nézve kérem sürgősen a pályázatot kiírni! Vége, pont, tovább nem tudom.

De még szeretném megtanulni mibe került a kövezet felszedése, átszállítása, a Nagypiac-ter azon részének kivételése, ahova a köveket lerakják, továbbá a kockák lerakása és végül a Piata Unirii teljes átalakítása és parkírozása. Mire azt meg fogom tudni, a város már kétféle milliót bizonyára el fog költeni.

Kara Mihály.

Fuvarlevél felülvizsgáló-osztály egy szállító cégnél

Minlenki, aki árut szállít, tudja nagyon jól, hogy a fuvarlevelek kezelése, a szállítási költségek kiszámítása külön tudomány, amelynek elsajátításához nagy szakértelem és gyakorlat szükséges. Laikus ember rendszerint nem is sejti, hogy a fuvardíjakat, fekbékeket milyen alapon, milyen tarifa szerint fizeti, csak megadással kiegyenlíti a vasut igényeit. Nagy szolgáltatást tett tehát a szállító közönségnek a nagyváradai Kirschner és Tsa szállítási vállalat, amikor fuvarlevél-felülvizsgáló osztályt létesített és különösen amikor ennek az osztálynak a vezetésére Rónai Árpád nyugalmazott CFR. felügyelőt, a nagyváradai raktár volt főnökét nyerte meg. Fuvarlevél-felülvizsgáló osztálya eddig egyetlen szállító vállalatnak sincs. Pedig ha csak megemlítenék azt, hogy száz és száz esetben fuvartöbblet-visszatérítésre van a feleknek igényük, de ezzel nem élnek, mert nem tudják megállapítani, hogy többet fizettek-e vele és mennyivel — akkor eléggé illusztráltuk már, hogy ez az új osztály milyen házagpótló intézményt jelent a kereskedelmi életben. A cég a fuvarleveleket díjtalanul vizsgálja felül és amennyiben úgy találja, hogy a félnek a vasut többet számított fel, mint ami megillette, úgy igen kuláns feltételek mellett vállalkozik a többlet visszafizetésének megrekamlálására.

Hogy a kereskedővilág érdekei minden tekintetben korrekt védelemre találjanak a Kirschner-cég fuvarlevél-felülvizsgáló osztályánál, arra garancia a cég évtizedes hírneve és kiváló renoméja, amellyel a kereskedőársadalom bizalmát kivívta és csorbatlanul meg is tartotta magának. A fuvarlevelek felülvizsgálásának abszolút megbízható és eredményes voltát garancia Rónai Árpád személye, akinek egy emberöltőn át szerzett gyakorlata, nagy szaktudása és a tarifális kérdések szövevényében való abszolút jártassága biztosítja azt, hogy munkája részleggel minden bizalomra. Meg vagyunk győződve, hogy a kereskedők hálás örömmel üdvözlnek az új intézményt és mindenki készséggel vizsgálja felül saját érdekében is a fuvarleveleket, mert a mai világban amikor úgyis annyi teherrel küzd a kommersziális élet, mindenki szívesen takarítja meg az olyan kiadást, amely bizony olykor óriási összegekre rúg, amelynek fizetésére nem volna köteles.

Kedden, csütörtökön, pénteken délután 8-10-ig, délután 2-4-ig maradék vásárt tart félárban a Körösparti Áruház.

Színészek napja

A nyári hónapok felejthetetlen emlékei közé tartozni az augusztus 12-iki „színészek napja”. A boldog béke napokra emlékeztető hangulat fogja urálni a Rhédey-kertet. Lesz ott minden, ami szemnek szájnak ingere. Felnőttek és gyermekek egyaránt megtalálják mindazt, amivel szórakozhatnak délután 2 órától hajnali 3 óráig.

A szabad színpadon, ahol fellépnek a városi színház művészei és művészei, kétféle műsor lesz és pedig négy órai kezdettel a gyermekek szórakoztatására: mesedélután; míg nyolc órai kezdettel a felnőttek igényeit kielégítő: nagy kabaré.

Külön érdekessége az ünnepélynek dr. Kazay Kálmán, a közönség által dédelgetett „Kazay bácsi”. Ő lesz a duhajcsárda csaplórosa és közvetlen humora csak növelni fogja a közönség jó étvágyát, hogy a nagyváradai hölgyek által főzött gulyást és más háziételeket minél jobb hangulatban fogyaszthassa. Legnagyobb meglepetést fog okozni a tom-bola-sátor, ahol olyan tárgyak kerülnek kisorsolásra, amelyeknek értéke egyszerűen megbecsülhetetlen. Nem humoros tárgyak ezek, hanem hasznos és komoly háztartási és ruházati cikkek. Lesz körhintá, lepényevés, fazéktörés, csacsiverseny, con-fetti, autogram-sátor és fényképpárverés, ahol a kedvenc színésznők és színészek fényképeit saját aláírásokkal fogják elárverezni. Nagyvárad legjobb cigánybandája fogja huzni a szebbnél-szebb nótákat a pezsgősátor vendégeinek, ahol a váradai színház szépei lesznek a pincérek. A tér közepén pedig a katonabanda játszik. A sátrak előtt a városi színház komikusai fogják a kikiáltó szerepét betölteni. És azonkívül még sok jókedv és humor...

Szalmaözvegyi kaland

egy eltűnt cigarettatárca körül

A színház körül zajlik az élet. A kérdések kérdése: ki lesz a direktor? Parlagi, vagy Gróf és Tóth Elek? A máskor gondtalan, bohém népség most a színház körül vitatkozik kis- és nagy csoportokban, a színházat elnyelni készülő veszedelméről és a rájuk nehezedő, még csak ezután következő gazdasági válságról.

Tegnap a rendőrségen egy kóristánót találtunk. Akkor tudtam csak meg, hogy már nem a tagja a színháznak, mert több, színházi taghoz nem méltó botrányt rendezett. A kis fekete leány, aki egy évvel ezelőtt került a színház vakító világosságába a piszkos kis külvárosból, nagyon megszedült s ez a szédülés oly mélységes volt sokszor, hogy a rendőrség erkölcsrendészeti ügyosztályának figyelmét is magára vonta.

Ezért kellett a kis kóristánynak távoznia a színházról; így mondta el nekünk a rendőrségen. A nagyobb baj, amiért tulajdonképpen a rendőrségre került, még csak ezután következik. Tegnapelőtt este több órai udvariás után vacsorára hívta a „művésznőt” egy gazdag kereskedő. A lakásán szervírozta a bőkezű ur a pazar vacsorát, amelyet egyik előkelő vendéglő diszkrét pincére szolgált fel, hatásos világítási effektusokkal alátámasztva minden fogást. A gazdag ur mindig cigaretta- tával, — valódi egyiptomi, arany végűvel — kínálta hölgyét ezeket érő, kövekkel kirakott cigarettatárcaiból.

Jaj a cigarettatárca, ez okozta a bajt. Reggelre elmúlt a mámor, a gazdag ur cigarettára akart gyújtani, de nem volt sehol a tárca. A szobában nem volt senki, a hölgy hajnalban távozott s így világos, hogy a bankjegyeken kívül a tárcát is elvitte a szép éjszaka maradandó emlékeül. És a gazdag ur feljelentette az elcsapott kis kóristánót, akit reggel e állítottak a detektívek.

Tagadott és sirt, könnyei végigfolytak az arcán, a gazdag ur talán megsajnáta, vagy meglátva a rendőri tudósítót, félt, hogy neve is lapba kerül, akkor pedig felesége is megtud mindent. Inkább visszavonta a feljelentést és veszni hagyta az ezüst cigarettatárcát.

A jó hírnév a fontos, gondolta a gazdag ur, az igazán nem fontos, hogy a hivatalos prostitúció útjára lököt egy fiatal leányt...

(—ró).

* Feledi Sándor ingatlanforgalmi ügyvéd lakása Szaniszló-utca 63. Telefon 16—27. Telálható 1—2 óráig.

Néhány szó az adókiivetésekhez

Irta: Dr. Váradi Ödön ügyvéd,

„Nagyvárad Háztulajdonosok Egyesületének” helyettes elnöke.

Az adókiivetés körüli eljárások városunk háztulajdonosai között általános panasz tárgyát képezik. Oka ennek az, hogy a házról-házra járó bizottságok túleszik magukat a törvény intencióin. Az adótörvény ugyanis kimondja, hogy a házból előálló jövedelem után milyen összeg fizetendő. Mi volna tehát a bizottságok feladata az adómegállapításnál? Egyszerűen megállapítani azt, hogy mennyi az illető ingatlan házbér bevétele.

Ezre a célra van könnyű és megfelelő mód. A vízdi és csatornadíj kiivetése szempontjából minden háztulajdonos benyújtotta a házbérek összegéről szóló kimutatást, de ott van minden egyes lakó, aki megmondhatja a bizottságnak és igazolhatja a nevével kapott nyugtájával is azt, hogy mennyi az illető ház bérjévétele.

Itt városunkban még nincs gyakorlatban az, hogy a háztulajdonos a bérjével írásbeli szerződést kössön. Ennek folytán a bizottságoknak sem szabadna azt a merev álláspontot elfoglalnia, hogy ahol nincs az adóhivatalnál illetékszabás végett bemutatott bérszerződés, úgy sem a háztulajdonosnak, sem a lakóknak szóbeli kijelentését, sem pedig az azt pótló írásbeli nyilatkozatot nem fogadják el.

Akkor, amidőn a bizottság, vagy a pénzügyigazgatóság kebelében működő felszámoló bizottság ezeket nem veszik figyelembe és gépiesen utasítja el a jogos felszámolókat, azzal azt látszanak dokumentálni, mintha városunk minden háztulajdonosa és lakója megbízhatatlan ember volna, akinek sem a szóbeli, sem az írásbeli nyilatkozatát nem tartja figyelembe vehetőnek.

Ez az álláspont pedig annál inkább tarthatatlan, mert hiszen az állam feladata és hivatása polgárai jólétéről gondoskodni, csakis teherbíró képességgel arányban álló adókat kírni és minden esetben bizalommal kell lenni a polgárság iránt. Nincs senki, aki ki akarná magát vonni a jogos adó alól. Minden háztulajdonos és minden lakó tisztában van azzal, hogy az államnak az egyre fokozódó kiadások fedezetére jelentékeny bevételekre van szüksége, azonban viszont ez nem jelenti azt, hogy a bizottságok túl tegyék magukat a törvény intézkedésén és jóval többre vegyék a házak bérértékét és a bérjévételeket, mint amennyi a valódi bérjévétele. Mert mit jelent ez az eljárás, hogy a bizottságok kétszer, háromszor, sőt négyszer annyira veszik a bérjévételeket, mint amennyit az tényleg kitesz. Ez voltaképpen annyit jelent, hogy a bizottságok itt nálunk nem 12% házadót akarnak kiivetni, hanem 36, vagy 48%-ot.

Mit akar a törvényhozó? Azt, hogy a nettó bérbevétele 12%-a legyen az adó.

A törvény most már utmutatást ad arra nézve, hogy a bizottságok milyen alapon tudják a bérjévételeket megállapítani. A regátban szokásosak a bérleti szerződések. Tehát a törvény utal elsősorban a bérleti szerződésre. Minthogy azonban nálunk igen kevés háznál van arra eset, természetesen ezt pótolhatják más adatok is. Így p. u. a már hivatolt vízdi bevallási összeállítás, vagy a lakók írásbeli nyilatkozata stb.

Ezész csomó kiivetést láttam, amely mind sokszorosan felülmúlja azon összeget, amelyet a lakók tényleg fizetnek. A legtöbb ilyen jegyzőkönyvben össze vannak foglalva a lakások és egy összegben van egy tetszés szerinti nagy összeg odadobva. Ez a kiivetési mód sérelmes, mert a bizottságoknak minden egyes lakás után névszerint megjelölve kellene kimutatnia, illetve megmondani a bérbevétele és hogy így azután a felebbezési fórumoknak alkalma legyen egyik, vagy másik lakás bérértékét helyesbíteni. Több bizottsági taggal beszéltem. Midőn felemlítettem nekik, hogy a polgárságra mennyire sérelmes ez az önkényes, túlmagas becslés, arra hivatkoztak, hogy utasításuk van a Titulescu-féle becslés alapján eljárni. A törvény azonban ezt nem tartalmazza és ha valaki ilyen utasításokat ad, azt nem kellene figyelembe venniük, mert hiszen tudjuk, hogy a Titulescu-féle becslés mennyire lehetetlen, a viszonyoknak meg nem felelő volt és országsszerte mennyi panaszt váltott ki.

Mi nagy hibának tartjuk azoknak részéről, akik Nagyvárad polgárságát vátnak ki a kárba, nem a bizottságban, hogy ezen horribilis bérmegállapítás

em emlékek ellene és külön vélemények a jegyzőkönyvben kifejezést nem adnak.

A bizottságnak és felszámoló bizottságnak adata az, hogy csak azon összeg után vessék az adót, amennyi a háznak a jövedelme. Nem az az elfogás, hogy a törvénynek bérérték megállapítására vonatkozó kifejezése azt célozza, hogy a bérérték az, hogy felbecsüljék, vajon nem-e több, mint az a lakás, mint amennyi bért fizet. A törvény ugyanis csak azt kívánja, hogy állapítsák meg a házbér adót, hiszen ilyen módon akár szegények lehetne összehozni, mert jól tudjuk, hogy a lakás nélküli jómódú család 10.000 lejt is adhat a lakásért, amely jelenleg 2000 lejt fizet. Tehát az az irányadó, hogy mennyit fizet a lakó. Az esetben volna joga a bizottságnak nagyobb bér megállapítani, ha bizonyíték van arra, hogy a lakó akár a háztulajdonos, vagy ketten együtt vesebbet vallanak be, mint amennyit tényleg a ház hajt, vagyis ha megakariák a kintlakók károsítani. Ha a jelenlegi túlmagas bérérték megmaradna, akkor a legtöbb háztulajdonosnak egy árva fillérje sem maradna, sőt még rá is kellene fizetnie.

A bizottságok ne felejtsek el, hogy a háztulajdonosok a legbiztosabb adóalapot nyújtják. Azonban nem célozza azt, hogy a sok gondnal, védelemmel a házra még rá is fizessenek. Csak az akaria, hogy a bevételek 12%-át szolgáltatassák.

Városunk nem képezhet egy külön jövedelmeket. Városunkról nem lehet kimondani, hogy pont minálunk a háztulajdonosok ne 12%-ot, hanem 30—40, sőt 60%-ot fizessenek.

Mi csak arra kérjük a bizottságokat, hogy ne csak szem előtt a reális életet. Ne dobálózzanak statisztikus számokkal, hanem azt vizsgálják meg, hogy tényleg a ház és ha azt találják és ha a háztulajdonos és a lakó igazolják, hogy p. u. egyis két szobás lakás évi bére 600 lejt, ne tegyék 2000—3000 leire, mert ily formán elviselhetlen helkel sujtják egy a háztulajdonost, mint a lakót.

Igazságos és méltányos elbírálást elbírálást kérünk. Kérjük a házról-házra járó bizottságokat és a pénzügyigazgatóságnál működő felszámoló bizottságokat, hogy mint városunk polgárai és lakói, érezzenek is velünk, a polgársággal. Készséggel fizetjük azt az adót, ami jár. Azonban a pénzügyminiszteri vagy más bizalmas rendelkezéseket, melyek nagyobb adók kiivetését célozzák, mint amennyit a törvény előír, ne vegyenek figyelembe, hanem a törvényt alkalmazzák úgy, ahogy a törvényhozó méltányosan és igazságosan gondolta, akkor elejét fogják venni a sok indokolt és jogos panaszoknak!

* Hölgyek érdeke felkeresni Rimanóczy-utcán Kertész Reklám női-divat szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott árak olcsóbbak, mint bárhol.

NAP ÉS ESŐERNYŐI

minden kivételben készít

Elő Erdélyi Ernő ölpai

ROSENBERG TESTVEREK

NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-Ú. 8.

KÉRJE ÁRAJÁNLATOT

Legjobb, legszebb, legolcsóbb
253. számú lugosi

fedélcserépet

bármily mennyiségben, ártudi, évi,
dobozost, bácsi és campulungi

la és építési meszet

naponta 6 waggonnal szállit:

LÉDERER ERVIN

éplőanyagok, bányakellékek és mű-
szaki cikkek eladási irodája

Oradea-Mare, Str. Cosbuc (Szalárdi-
utca) 1. szám, Emke palota.

A lugosi gőztéglagyár Rt. Lugoj erdélyi képviselője. — Meteor palagár Rt. Fugyivásárhely örömaniai és beszarabiai képviselője.

A „Promethes” bánya és ipari Rt. Brateagvedárusítója. — A „Pompier” vorstáz-

ÜDONSÁGOK

A Nagyváradi munkatársai a szinajai konferencián

Ma kezdődik meg Szinajában a kisanant konferenciája. A tanácskozás rendkívüli jelentőségéről mindenki meg van győződve. Kétségtelen, hogy a kisanant döntéseiől függ Kép- és Kelet-Európa politikájának kialakulása. Különös fontossága van a konferenciának a magyar kérdés szempontjából, mert itt dől el az utódállamok magatartása Magyarországgal szemben.

A konferencia rendkívüli jelentőségére való tekintettel a Nagyváradi szerkesztőség előidte tudósítóját Szinajába, hogy közvetlenül számoljon be a nevezetes eseményről. A munkaképviselőiben dr. Tabéry Géza utazott el Szinajába, ahol hétfőn kezdődnek az érdemleges tanácskozások.

* A Háztulajdonosok Szövetsége ma délután négy órakor tartja meg a városi közgyűlési termében az adó, a vizák és egyéb közérdekű kérdésben rendkívüli közgyűlést. Az előadói tisztet Kossán János, dr. Váradi Ödön és dr. Engel Zsigmond töltik be, miután ezen kérdések kedvező megoldása érdekében a Háztulajdonosok és a Lakásbérlők Szövetségei együttesen járnak el. A tagok teljes számban részvételét kéri a Szövetség elnöksége.

* Helybenhagyják az ármáximálást. A városhoz leérkezett a Központi Államellenőrző Bizottság határozata, mely helyben hagyja az új lisztárakat. Ezek szerint a kenyérliszt kilója továbbra is 15 lei.

* Perédy György betegsége. Tegnap délután munkánkban ily címen közölt híreinkbe az a kellemetlen kitétel csúszott, hogy kollektív betegségét hat orvos sem tudta diagnosztizálni. Ezzel szemben meg kell állapítanunk, hogy Perédy kezelőorvosai az első napokban, a lappangási szakában nehezen diagnosztizálható betegséget igenis idejében konstatálták, amit semmi jobban nem bizonyít, mint az, hogy a súlyos operációt a zsidókórház kiváló sebésze, dr. Fischer Imre a legszebb eredménnyel hajtotta végre Perédyn, aki azóta a gyors és biztos gyógyulás útjára tért.

* Igazgatói választás. Szőke Sándor urat, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóját a Franco Romana általános biztosító részvénytársaság igazgatósági tagjává választották meg.

* Orvosi hír. Dr. Antal Miklós orvos hazaérkezett és rendeléseit újra megkezdte Szent László-tér 16. (Piata Unirii 16.)

Dr. Sebestyén Artur belgyógyász két heti szabadságra utazott. Rendelésének megkezdését hírlapilag fogja közölni.

* Kereskedők és iparosok országos kongresszusa Kolozsvárott. A Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara és a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok tudomására hozza az érdekeltségnek, hogy a. évi augusztus hó 5-én, d. u. 4 órakor a kolozsvári kamara disztermében országos jellegű kongresszus fog tartatni, amelyen Románia összes kereskedelmi és iparkamarái, ugyancsak a közgazdasági szabad érdekképviselők részt vesznek. A kongresszus tárgyai: tiltakozás a spekulációs törvény sérelmei ellen, az adókirovési eljárás sérelmei és a tervezett városi adók ellen. Kíváncsok, hogy a siker érdekében a nagygyűlés minél impozánsabb keretek között tartassék meg, ezért is felhívjuk az érdekeltség tagjait, hogy a kongresszuson tömegesen vegyenek részt. Résztvenni szándékozók sürgősen jelentkezzenek a nagyváradi kamara titkári hivatalában.

* Felhívás a piacon árusító iparosokhoz. Felhívjuk az Ipartestület kötelekékbe tartozó Nagypiac-téren árusító iparosok figyelmét, hogy helyeiket hétfőn reggel, miután a részletes helyosztást teljesen keresztül vinni nem lehetett, ugyanott foglalják el, ahol a legutolsó hét hétfőjén árusítottak. Tisztelettel az Ipartestület

* Új orvos. Kolliner Gabriella, a bécsi egyetemen tanulmányait befejezte és a napokban ugyanott doktorrá avatták.

* Harding hajója összeütközött. New-Yorkból jelentik: Harding elnök Henderson nevű hajója, melyen az elnök is utazott, összeütközött egy torpedórombolóval, melyet erősen megrongált. Emberéletben nem esett kár.

* Eljegyzés. Boros Ilonka (Tenke) és Nagy Ferenc (Nagyvárad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Unirea-Törökvers mérkőzést és Országos Athletikai Versenyt rendez a Törökvers aug. 5-én, a jövő vasárnap. Az Unirea összeállítása: Ludvig, Kozovits, Onodi, Steiner, Halmos, Konecsnik, Blaj-Holz, Wetzler, Chambre, Szilágyi országos és kerületi válogatottak. Nevezetesebb eredményeik: Dacis, Róma bajnok csapata fölött 4:1, Bácska ellen 3:2, T. A. C. ellen 4:0, Belgradski S. C. ellen 2:2, Jugoszlávia S. C. Belgrad bajnoka ellen 4:0 igazolják a kitűnő együttest, de országos atletikai versenyre ide gyűl össze az országos versenyek, a Cupa Carol s a Románia bajnokságáért küzdők serege, hogy az atletika szépségét bizonyítsák s utolsó rekord kísérletet tegyenek a Cluji Univerzitate, a KAC, Elit, Viktória, Haggibor, Temesvári Unirea, TAC, Kinizsi, Banatul Aradi AC, ATE, AMTE, Vulcani S. C., Petrozsényi Camp., Brassó, Bukarest, Brailla, Sinaia, Cernovitz atlétai indulása biztonnyal olyan gyönyörködtető látványt fog nyújtani a testnevelési kultúra nagyváradi hatalmas táborának, mint egy kis Olimpiád.

* Gyászrovat. Suta János ácsmester 54 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor lesz Gyár-utca 28. sz. gyászháztól. Gyászolja szerető neje, gyermekei és rokonai.

Bereczky Béla helybeli iparost súlyos csapás érte, szeretett kis fia, Béluska 5 hetes korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután lesz a Lovas-utca 15. számú gyászháztól. Gyászolja szülei és testvérei.

* Asztalos iparosok gyűlése. Értesítjük az asztalos iparosokat, hogy gyűlésük nem úgy, mint a tegnapi lapokban hirdetve volt, d. e. 10 órakor, hanem 30-án, azaz hétfőn d. u. 6 órakor fog a Kereskedelmi Csarnokban megtartatni. Tekintettel a rendkívül fontos munkabérek és kollektív szerződés feltételeinek tárgyalására, teljes számú és pontos megjelenést kér az Ipartestület Elnöksége.

* Ma még megnézheti a HÁROM TESTŐR első részét.

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szívdobogás oly eseteiben, melyek dugulástól származnak, a Ferenc József keserűviz kitisztítja az emésztés útjait s elhárítja a vértolulást.

* Horth Hella, prof. Willy és Éva, Borszék és Constant duett a Bonbonnier aug. 1-én műsorában.

* Táncmulatság. A Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár r. t. „Acélhang” dalköre augusztus 11-én, szombaton este 7 órától reggel ötig tombolával, szépségversennyel, konfettivel egybekötött táncmulatságot rendez a Karger-vendéglőben, melynek tiszta jövedelméből az országos dalversenyen való részvételének költségeit óhajtja fedezni. Jegyek ára: személyi jegy 15 lei, családijegy három személyre 30 lei vizalmi adó nélkül.

* „MACISTE, AZ ERŐMŰVÉSZ” — IZGALMAS KALANDORDRÁMA, — DORIAN FILMSZÍNHÁZ.

* Elveszett idegen tulajdonát képező, kicsiny redőnyzáros fényképezőgép. Kérem a n. é. közöncéget, ha hollétéről tudomást szerez, engem szíveskedjék értesíteni. Rajz Andor elektro- és precízió mechanika műintézet, Szalárdi-utca 9. sz. (Rosenzweig-palota.)

* Nagyváradi, Kolozsvár elite közönsége naponta a Matiescu, volt Zichy-barlangnál találkoznak, ahol a legegészségesebb és portmentes hegyi kirándulások vannak; vonatok reggel 7 órakor érkeznek, este 9—10 órakor jönnek vissza. Ugyanott 100 leiért napi penzió kapható.

* Ma még megnézheti a HÁROM TESTŐR első részét.

* A Bonbonniere aug. 1-iki új társulata: Szőke Szakáll, Sándor József, Kardos István, Anday Henrik, Gonda Ernő, La belle Éva avec son partner prof. Willy, ? Borszék—Constant ? Lucy Adamovic, Horth Hella, Antal nővérek, Teleki Zizi, Rákosi Gizi, Pintér Juci, Gárdonyi Lujza.

* Nagy sikerrel mutatta be tegnap este a Tábori-társulat utolsó premierjét. „Az első éj joga” címmel. A nagysikerű darab az új magánszámok keretében ma ismét színre kerül. Holnap, hétfőn van az utolsó Tábori intim-est, melyen Táborinak az Orleánsi szűz című nagysikerű bohózatát kerül színre. Az előadás pont 9 órakor kezdődik.

* Pontosan éjjel 12 órakor kezdődik a Tabarin Bonbonniere nagy ének- és táncműsora.

* Legújabb filzkalapok érkeztek, férfi és női filz és velourkalapok formálását készítjük saját műhelyemben. Moskovits Etelka, Szilágyi Dezső-utca 6. sz.

* „MACISTE, AZ ERŐMŰVÉSZ” — DORIAN FILMSZÍNHÁZ. — MA, VASÁRNAP UTOLJARA.

* Értesítés. Tudatjuk az érdeklődőket, hogy a Laposzszeneiskolában (Bethlen-u. 20.) a beiratások csak szept. 1-én kezdődnek.

* 17 új művész. Szőke Szakállal az élen szerdán, aug. 1-én a Bonbonnierben.

* Szőke Szakáll, Teleki Zizi, Sándor József, Anday Henrik, Gonda Ernő, Kardos István és külföldi attrakciók augusztus 1-én a Bonbonnierben.

* Ma még megnézheti a HÁROM TESTŐR első részét.

* Vonósnégyes, világsiker, augusztus 1-én a Bonbonnierben.

* A lisztárak augusztus 1-től. A Lászlómalom Emilia telepén az új buza őrlése megkezdődött és augusztus 1-től kezdve a malom 5 lei maximális árban árusítja a kenyérlisztet. Eladási feltételek: Minden megvásárolt kenyérliszt mennyiséghez ugyanolyan mennyiségű fehér liszt átvétel kötelező a következő árak mellett: nulkás 10.30, főző 9.30, kenyér 5.40; zsákkal és egyéb illetekkel együtt malomtelepünkön átvéve készpénzfizetés ellenében.

* „MACISTE, AZ ERŐMŰVÉSZ” — DORIAN FILMSZÍNHÁZ. — MA, VASÁRNAP UTOLJARA.

* Elsőrendű házikoszt kihordásra is kapható Szacsavay-utca 36., ajtó 3.

* Értesítés. A nagyváradi Népszövetségi Hangya fogyasztási szövetkezet, továbbá az Ipartestület tagjai részére, a Kovács fatelep kezelősége a cser és bukk tűzfűtő mindig a napi árnál 5%-kal olcsóbban szállítja a vevő lakására. Rendeléseket felvesz Teleki Strada Alexandri 3. sz. alatt Löwenstein irodája, Torna-utca 5. Husefan Albert irodája, a kapuval szemben, Hodossy Miklós-utca 22. Kovács Gábor irodája. A váradvalencei pályaudvaron van a fatelepi iroda és állandó nagy raktár, ahol a szállítandó fa megtekinthető és át is vehető.

* Legjobb, kényelmes haskötők kaphatók csakis a kitűnő Kovács Sándorné orvosi haskötő készítőnél, Nagyváradi, Nilgesz-telep.

* Férfi öltönyöket legújabb divat szerint készítik. Bérlet-vasalások megállapítás szerint. Lőv János férfiszabó Körös-utca 8. Használnak ruhák kaphatók.

* Ma még megnézheti a HÁROM TESTŐR első részét.

* YES-PUDER, a puderek királynője, csak zöld zárószalaggal valódi.

* Olvasóinkat értesítjük, hogy Székely Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóruházban a szokott évad utáni nagy maradványok vásár megkezdődött, ahol egyes öltönyt-szövetek és kisebb maradványok mélyen leszállított árban kiárusítanak.

* Ruhavászon, lüster, tennie és nyári öltönyt-szövet különlegességet legolcsóbban SZÉKELY posztóruházában, Strada Avram Iancu (Kossuth)-utca 5. szám szerezhetők be. Fenti cég bélésszűkben szintén elismert specialista.

* „MACISTE A HALÁL ELLEN” IZGALMAS KALANDORDRÁMA, — DORIAN FILMSZÍNHÁZ.

* Diana sósborszesz mindenkinek nélkülözhetetlen.

* Tündérszép lesz a Bráza Najád crémtől. Mindenütt kapható.

* 150 lei egy Linon-kalap fehér és színes, csak a „RITA”-ban, Teleky-u. 24. sz.

* Szabászati szaktanfolyamot nyitottam, hol garancia mellett négy heti kurzuson tanítom a francia és angol ruhák könnyen elsajátítható, legmodernebb rajzait. Jelentkezni minden időben lehet. Schwartz Jenő női-szabó, Kapuczius-utca 16. szám.

* Ma még megnézheti a HÁROM TESTŐR első részét

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: Hermelines nő, Somogyi Emmy vendégjátékával, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Marinka táncosnő, operett-újdontság másodsor Somogyi Emmy vendégjátékával.

Hétfő: Marinka, operett-újdontság 3-szor, Somogyi Emmy búcsufellépéssel.

Kedd: Tosca, Jean Athanasiu, Grozavescu Traian és Baranyai Jolán vendégfellépéssel, mérsékelt emelt helyárral.

Csütörtök: Aranymadár, mérsékelt helyárral.

Péntek: A két árva.

Szombat d. u.: Boccacio, mérsékelt helyárral.

Szombat este: Az ezred apja.

Vasárnap d. u.: Levendula, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Mágna Miska, Csengeri Stefi fellépéssel, rendes helyárral.

Hétfő: A két árva.

— Alarcosbál. Különös érdekességet kölcsönzött az Alarcosbál tegnap esti előadásának, hogy René szerepét Athanasiu énekelte. Az ő élvezetes művészte, intelligens és elegáns játéka, finom felfogása sok szépet és újat tárt fel ebben a szerepében. Hatalmas, de amellett behízelgő hangja, élvezetessé tette az egész estét. Különben az egész előadásról csak dicséret írható. Kelmai disztigvált éneke és játéka, Baranyai könnyed, üde dalolása. Pogány Janka értékes alakítása nem mindennapos fényükben ragyogtak és teljes elismerést érdemelnek. Vajda kitűnően diszponált volt, Márkus és Bereng is hozzájárultak az est sikeréhez. Várady vezényelte a kifogástalan előadást, csak a III. felvonás felhői voltak vészjóslóan fantasztikusak.

B.

— Tosca és Carmen vendégekként. Kedden Puccini Tosca kerül színre Athanasiuval és Grozavescuval. E szenzációs est minden eddigi operaelőadást felül fog mulni, mert e két világhírű énekes ilyen találkozása csak a véletlennek köszönhető. Az egyetlen női főszerepet az operában Kelmai Ilona fogja énekelni. Szerdán este ugyancsak e két világhírű énekes fellépéssel a Carmen kerül színre. Az opera címszerepét, Carment Kelmai Ilona énekl, Michaelát pedig Baranyai Jolán énekl, aki mint vendég lép fel ez előadásán. A többi szerepeket Pogány,

Kovács Kató, Márkus, Bereng, Kornai és Perényi éneklék. A zenekart mindkét estén Váradi karnagy vezényli.

— Aranymadár. Csütörtökön este egy igen kedves meglepetésben részesült az igazgatóság a színház esti közönségét, amennyiben a nagysikerű Aranymadár operettét mérsékelt helyárral mellett tűzte műsorra Pintérrel a címszerepben. A többi szerepeket az Aranymadár régi szereplői látszák.

MOZI

— A Három Testőr. Alexander Dumas gyönyörű alkotásának első része ma vasárnap utoljára kerül bemutatásra az Atlantic nyári moziban és az Apolló moziban. A második rész hétfőn kerül először bemutatásra. Előadás vasárnap az Apollóban 3, 6 és 9, az Atlanticban 9 óra-
kor kezdődnek.

— „Maciste” a Dorian Filmszínházban. Maciste hatalmas testi erejével bámulatba ejti a közönséget, félelmes és elképzelhetetlen energiát tud kifejteni. Maciste a jó emberek, a gyengék és üldözöttek védelmezője. Halálos hidegvérrel viszi végbe a legrettentőbb produciókat is. A „Maciste a halál ellen” című kalandor drámában minden eddig látottakat felülmúl az, amit ez a népszerű óriás véghez visz. A nagyszerű film ma látható utoljára a Dorian Filmszínházban.

Nyíltér

Nyilatkozat

Tisztelt Szerkesztő úr!

Dejeu után, ime megint felbukkant egy hozzá hasonló kaliberű alak és fejbe akart kólintani: ez Bogdan Jonescu úgynevezett professzor. Világos: hogy egy klikk alakult itt a városban régi és újdonsült senkikből, akik orozva hátulról támadnak.

Két heti távollét után visszatérve Bukarestből, tudomásomra jutott, hogy mi minden történt itt Nagyváradon a Ghimpele örve alatt, ezek sorában Bogdan Jonescunak a városhoz ellenem beadott kérelme is. Kijelentem, hogy mindaz, amit Ghimpele nevével kapcsolatban ütek, iratok, vagy csináltak: nem egyéb közönséges visszaélésnél. Minthogy előbb részletesen ki kell kutatnom: mik történtek itt az én hátam mögött, hogy a teljes igazságra fényt derítsek, fenntartom magamnak a jogot, hogy az eddig előttem ismeretlen tényekkel később foglalkozzam. Egyelőre leszegezem a következőket:

1. Az Eminescu-parkot csupán egyetlen népiünnepély céljaira kértem július 27-én és 28-ra, tegnapelőttre és tegnapra.

2. Senkitől nem kértem engedélyt arra, hogy a Ghimpele népiünnepélyen ruletten játszanak. Velem találja szemben magát az, aki az ellenkezőt meri állítani.

3. Lemondtam a népiünnepély megtartásáról, minthogy magánügyeim távolartottak a városból és kellő időben nem tudtam visszatérni. Ennélfogva semmi közöm nem volt és nincs semmiféle ünnepélyhez, amit rendeztek.

4. Bogdan Jonescu nevű egyénnek, u. n. professzornak az az állítása, hogy két ízben elítéltemem rágalmazásért, hitvány valótárság, amit megvetéssel utasítok vissza. Tény, hogy a Ghimpelelben ellene megjelent cikkeim miatt, amelyekben őt Bogdan prostrnak neveztem, feljelentést adott. Ez azonban más kérdés, mert nagy a különbség a között, hogy valakit feljelentenek-e, vagy pedig el is ítélik? Ezt egy úgynevezett jogtanárnak tudnia kell.

Egyelőre ennyit.

M. Samarineanu.

Vekerdi Kálmán cégeből kilépett és velem semmiféle összeköttetésben nem áll.

Express ügynökség
Ehrlich Manó.

LEGUJABE

Uj adókkal akarják elkerülni a német összeomlást

Berlin, július 28. A kormány a katasztrófa elkerülésére számos adóreformot tervez. Így a sörre, ásványvizre, cukorra vetnének ki fogyasztási adót. A vagyoni adót emelnék. A Ruhr-ellenállás támogatására Ruhr-adót vetnek ki. A politikai körök úgy vélik, egyelőre kormányválság nem lesz.

Bizonyos, hogy Belgium és Franciaország külön választ adnak Angliának: de válaszok teljesen azonosak lesznek. A válasz bizonyos, hogy azt fogja kiemelni, hogy semmiesetre se tárgyalnak Németországgal, míg a passzív ellenállás tart.

Oroszországgal való szövetsége sürgetnek a német kommunisták

A berlini kommunisták országszerfelhívták a munkásságot, hogy huszonkét óráig a kormány ellen tüntessen. Kiáltás ki a munkások, parasztok kormányát, valamint az Oroszországgal való szövetséget.

A lapok figyelmeztetnek arra, hogy ha a németek passzív ellenállása a franciákkal való megegyezés előtt összeomlik Franciaország is káoszba merül. Ebben az esetben be fog bizonyosodni az, hogy Európa romlását a francia és belga militáris romlása idézte elő.

Különben a helyzet Németországban óráról órára romlik. A dollár ma már egy millió márkát ér s a valuta ujjabb zuhanása arra kényszerít, hogy megkezdjék tízmillió márkás bankjegyek nyomását.

Tőzsdéi Jelentések

Zürich, július 28. Nyitás: Berlin 5 egynegyed, Newyork 560 fél, London 2571, Páris 3305, Milanó 2450, Prága 166 fél, Budapest 0.03, Bukarest 285, Bécs 0.0079.

Bukarest július 28. Zárlat. Devizák: Páris 1180, Berlin 250, London 910 Newyork 198 fél, Milanó 875, Zürich 3580 Bécs 27 háromnegyed, Prága 595, Budapest 160.

Valuták: Márka 400—450, font 915—925, frank 1180—1190, svájci 35—36, lira 880—890, dinár 220—230, dollár 201—205, osztrák 28—29, magyar 105—110, szokol 595—600.

Budapest, július 28. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 7830—8030, Belgrád 207—214, Berlin 300—400, Bukarest 100—108, lei 101 fél—108 fél, London 90.885—92.885, Milanó 866—900, Newyork 19.814—20.314, Páris 1168—1102, Prága 596—610, Varsó 590—610, Bécs 2590—2960, Zürich 3535—3635.

Zürich, július 28. Zárlat: Berlin 00.05, Newyork 560 egynegyed, London 2572, Páris 3302, Milanó 2450, Prága 1667 fél, Budapest 0.03, Belgrád 585, Bukarest 285, Varsó 00.030, Bécs 0.0079, belvegett 0.0079 háromnegyed.

Budapest, július 28. (Magánforgalom.) Kevés üzlet, bankközi forgalomban irányzat szilárd. Osztrák Hitel 205000—210000, Magyar Hitel 476—485000, Kereskedelmi Bank 900000, Földhitelbank 300—305000, Salgó 600—610000, Köszén 1925000—1975000, Atlantica 68000, Államvasut 500000, Déli Vasut 150000, Viktória butor 18000, Rima 170—172000, Izzó 510000.

Nagy Sándor-utca 176 3 szobás,

konyhas fűdőszobás

lakásomat elcserélném

hasonlóval. Címeket: „ARDEAL” (Strada Postei) 8. szám alá kérek.

Vasárnapi üzletzárás.

A vasárnapi üzletzárás és munkaszünet betartása ismételtén foglalkoztatja ugy a hatóságokat, mint az üzlettel bíró iparosokat. Értesülésünk szerint a rendőrség felsőbb utasításra a vasárnapi üzletzárást és munkaszünetet feltétlenül keresztül akarja vinni és megoldani. A vasárnapi nyitvatartás napjainkban sajnos még egy szükséges rossz, amelynek kiküszöbölése azonban minden emberi életet élni akaró iparos érdeke. Ezen szempont elbirálása érdekében lesz bizonyára nagy érdeklődés mellett a borbély és fodrász iparosoknak a mai napon gyűlésük, melyre az illetékes iparosok figyelmét ez uton is felhívjuk,

A husiparosok mozgalma.

A piac elhelyezése és a későbbi szétdarabolása megélhetésükben támadta meg a piacon áruló husiparosokat. Éppen ezért beadvánnyal fordultak a tanácshoz, hogy a piacot helyezték vissza, vagy sürgős és célszerű megoldás mellett a husiparosokat helyezték ki a Nagypiac-terén levő napi piacra. Szomorú, hogy a tanács a kéréssel foglalkozván rideg álláspontra helyezkedett, mert itt nem egy két egzisztenciáról van szó, hanem száz meg száz család megélhetése, avagy tönkremeneteléről. Könnyű a tanácsnak a husiparosok kérését félre dobni, mint a milyen könnyű volt jogosulatlanul a kispiac köveit felszedetni, de nem tud a károsult iparosnak a megélhetésében segítségére lenni, mint ahogy most a kispiac felbontása által is nem tudja elhamarkodott dolgát rendbehozni. Több lelkiismeretet és jóakaratot kérünk az iparosok részére a mélyen tisztelt tanácstól, mert mint tudva van a város egyik legnagyobb fentartó eleme az iparosság akiknek érdekeit a tanácsnak istápolni, nem pedig ambiciózus de költséges és káros tervek felvetése miatt, mellőzni kell.

A husiparosok másik beadványa az árucarnok létesítése ügyében most még idejében kéri a város tanácsát, hogy ezt sürgősen oldja meg, nehogy a megoldás hosszadalmassága alatt és folytán a mérszáros és hentes ipar áldozatát essen. Valamikor nem is olyan régen a város bármely akció megindítása előtt megkérdezte a polgárság illetékes rétegét és csak azok véleménye és utasítása alapján utasította a jónak és szükségesnek látott munkákat. A további elhamarkodott és a város polgárai anyagi érdekeit érintő kérdéseket is jó lenne tehát jövőre ismét ezen rendszer szerint kezelni, mert ez esetben nem történne meg, hogy akkor, amikor a városnak 50 méter nagypiaci korról felállítására fedezete nincs minden fedezet nélkül milliós piac elhelyezési akcióba fogjanak.

Az Ipartestület előljárósági ülése.

Csütörtökön tartotta az Ipartestület előljárósági ülését, melyen Popa Mihály iparhatósági főnök volt jelen. Élénk érdeklődés kísérte a tárgysorozatot, melynek folyamán tudomásul vette az előljáróság az elmulni ülés jegyzőkönyveit Czeglédy elnök jelentését az ipartestületi és jótékonyági alap havi számadásait, valamint a jótékonyági és menházi felügyelő-bizottság jelentéseit, mely szerint az iparosmenház folyton fokozódó szükségletei fedezésére cirka 18—20.000 Lei válik szükségessé. Ezen összeg előteremtése mindenesetre elsősorban az iparosság érdeke, melynek megszerzésére az előljáróság széleskörű mozgalmat indít. Tárgyalatott ezután az iparosok vásártérrendezése, mely ügyben Popa elől-

járó felvilágosítása után az előljáróság köszönetet szavazott a város tanácsának és előljáróság főnökének azon megértésért, melyben az iparosok ámuló helyének kijelölése kérdésében az iparosságot részesítették. Ugyanis az iparosok évszázados jogalapján ragaszkodnak a kijelölt áruló helyhez, melyet a tanács és az előljáróság megfelelőleg méltatott. Az előljáróság képviselőjében Popa Mihály előljáró hozzájárult ahhoz, hogy a kijelölt helyen az iparosok beosztását maga az iparosság képviselői intézzék, valamint hogy a piaci rend fenntartása érdekében az iparosság is benevezhet 3 piacbiztost, kik a hatósági piaci biztostnak segítségére lesznek. Ez után az ipartestületi Hiteleszövetkezet megerősítése és életrevaló hivatásának zavartalan biztosítása céljából elhatározta az előljáróság, hogy 1000 darab részvényt jegyez 10.000 lei értékben, melyhez a meghatalmazást a legközelebb tartandó közgyűlésen fogja kikérni. Kimondotta az előljáróság, hogy a megalakult „Ipartestületek Szövetségébe” belép s a szövetség által tartandó közgyűlésen augusztus 4 én magát Szabó Károly előljárósági taggal fogja képviseltetni. A leltározó és a költség előirányzatot összeállító bizottság kijelölésére a jelölőbizottság fog tenni javaslatot. Tudomásul vette az előljáróság az iparos tanonciskola igazgatóságának jelentését az iskola mulasztó tanoncok és mesterek elleni eljárásról illetőleg és megállapította az előljáróság is, hogy jogtalanság nem történt és csak kizárólag a felületesen és a rosszindulattal viseltető egyének büntetettek meg. Kimondotta végül az előljáróság, a cipész iparosok közgyűlésének kívánságára, hogy a közeli napokban rendkívüli tiltakozó közgyűlés keretében fog a város iparossága tiltakozni a súlyos adóztatás, az uzsora és a készülő új városi adótörvény ellen.

Festő iparosok gyűlése.

A festő iparosok rendkívül fontos ügyben ma azaz vasárnap d. e. 9 órakor az Ipartestület helyiségében gyűlést tartanak. Belépések és tagdíj-fizetések is ugyanekkor eszközölhetők lesznek.

Az iparosok tűzifa-szükséglete.

Az iparosok tűzifa-szükséglete beszerzését különösen ajánljuk az Ipartestület útján, mert még moztörvid ideig mód van adva rá, hogy a megrendelők különös kedvezményes árban kaphassák azt. Ugyanis a később összetörülő rendelesek és kereslet a szállítást csak megfogja nehezíteni.

A festő iparosság mulatsága.

A fenti az iparosmenház céljait szolgáló feladat érdekében elismerésre méltó akció indult meg az Ipartestület festő ipari Szakszervezetében. Nem a mulatni vágyás, de a halasztást nem tűrő segélynyújtás ösztökéli a szakszervezet vezetőit, hogy érdemeket szerzett és még is saját hibájukon kívül elesett, munkaképtelen parosok helyzetén javítsanak. Elhatározta a szakszervezet vezetősége, hogy az iparosmenház jótékony célja javára fényes előkelő és művészi nivón álló mulatságot rendez a jövő hónap folyamán. Mint értesülünk, a Lydó helyiségében a város színészei, és festő művészei közreműködése és hozzájárulása mellett táncdal egybekötött művészi estélyt rendez a festő iparosok szakcsoprtja, mely tekintettel a minden igényeket kielégítő és érdeklődést felcsigázó műsora után ítélve bizonyos, hogy eredményes lesz. Már most közölni tudjuk, hogy számos festőművész, művészi képjeinek felajánlása mellett jönnek az eszme segítségére, a társadalom vezetői pedig, mint Catana Aurel rendőr-

prefectus a cél érdekében szívesen vállalta a védnöki tisztelet. A művészi képkeket kisorsolják, a város jónévű művészei pedig értékes számokkal fognak a műsorban szerepelni.

Mindenesetre elismerést érdemel a festők szakszervezetének vezetősége azért, hogy a jótékony cél felkarolása érdekében fáradságot nem kímél. Most már csak a közönségen lesz a sor, hogy jöjjen azok segítségére és az Iparosmenház minél áldásosabb működéséhez nyújtson segédkezet.

Hófehér, színes filz

és kasirozott

posztó kalapok
250 Leitől

KÖNIG kalapgyár, Körös-u. 16.

A raktár vétel kényszer
nélkül megtekinthető.**BUTOR**
U
T
O
R
különlegességeink
minden kivitelben
ÉRKEZTEK
Wallerstein Ferenc utóda
DANIBERG
és **WALDNER**
Nlc. Jorga (Zöldfa)-u. 19.
Alapítatott 1861-ben

8 üléses

személy autók

a legolcsóbban bérelhetők
minden irányban.**ANDRISKA ÉS ROSENBAUM**
autó-garageStr. Calvin (Bitoók Zeigmond-u.) 15.
Ugyanott autó és kerékpár gummi
olcsón kapható. — Telefon 309 sz.

Halálozás

alkalmával a családtagok saját érdekükben keresék fel a Germán Károly utóda „Kegyelet” keresztény temetkezési intézetet, hol a legolcsóbb és legszebb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy üzietem a Sas-passagéban van a vaskereskedés mellett. Oradea-Mare. Teljes tisztelettel:

Germán Károly utóda Tarsoly

Megérkezett a hallatlan olcsó férfi szalmakalap. Minden egyes férfi kalap vásárlónak egy Marton-féle borbély-jegy és minden női kalap vásárlásánál egy marton-jegy lesz díjtalanul hozzá adva.

5000 drb férfi- és női kalap

KLEIN SIMON

cégnél Nagy Sándor-utca 1. sz.

Felhívom a hölgyek és masamódnék figyelmét, hogy a Klein-féle kalapgyár 3 nap alatt a legszebb és legdivatosabb izlésnek megfelelően bármilyen formákra átalakít. 380

Iparos-menház.

Ami után oly sok város iparossága áhitozik városunkban az már több mint 30 éve fennáll. Szorgalmas, tevékeny és áldozni tudó iparosok műve az és hozták az áldozatot azért, hogy az iparosok egy részének sorsán enyhítsen, fájdalmaikat, nyomorúságaikat amennyire lehet eltüntessék. Az áldozathozatal ezen célra az iparosok között mindenkor ébren állott csak sajnos az utóbbi háborus években hanyatlott alá. Nem is csoda, hiszen a háborus bajok, fájdalmak és szerencsétlenségek minden bajt és fájdalmat túlnőttek és meghaladtak. Ezért a Nagyvárad-i Ipartestület Menháza is különös mostoha sorsra jutott. Azok az iparosok, akiknek minden háborus segélyezésből ki kellett venni a részüket megelégedtek a saját jótékonysági intézményükről s ezek mellett megelégedtek a társadalom azon rétegei is, kik máskor mint egyik legjobban hivatását betöltő intézmény az iparos menházat is figyelemre méltatták. Szemrehányás ezért nem járhat, mert mint fentebb állítottam ezek is bőségesen kivették részüket a háboru szülte nyomor enyhítéséből. Ámde elérkeztünk az ugynevezett béke évéhez, ami ha telyes nyugalmat és biztos megélhetést nem is nyújt mindenkinek, de időt és módot enged ma már a társadalom elesettjeinek a saját hibájukon kívül munkaképtelenné lett előregedett iparosok sorsa felett való gondoskodásra. Idő és mód van erre, sőt most már maga a szükség parancsolja, hogy ezek sorsával is törődjön a társadalom. Kik ezek az elesett és segélyre szoruló? Azok, kik egész életüket a tisztességes munkának, a lelkiismeretes és jó kiszolgálásnak szentelték, kik éppen azért küzdelmes életükben gyűjteni semmit nem tudtak és ma elernyedt tagokkal fáradtan, munkára képtelenül állanak. Azok ezek, kik a mai iparosságot felnevelték, kenyeret és megélhetést, sokaknak nyugalmat, még többeknek kényelmet és jólétet teremtetek. Csak ők azok, kik ezek dacára ma teljesen kihasználva állanak anélkül, hogy biztos alap a megélhetésnek legkisebb biztosítéka is volna rendelkezésük alatt. Ezt tudva és azt látva nem szabad tehát ezen kérdést semmi más hangzatos jótékonysági cím mellett elhagyni, fel kell venni az egész társadalomnak ezen mindenüket a közért feláldozó, magára maradt és munkaképtelen iparosok segélyezését programjába, sőt kötelessége volna magának az államnak ezek nyugalmaról gondoskodni.

Elsősorban iparoságunkhoz, de általánosságban véve az egész társadalomhoz szólunk tehát, vegye gondjaiba vegye pártfogásába a magára maradt munkaképtelen és arra rászoruló iparosságot. Ezen jóakaratainak a társadalomból bárkiné a legkönnyebben áll módjában eleget tenni, hiszen az alap és a végrehajtó eszköz az ipartestületi menház alapjában már régen fennáll. Gondoljon minden iparos és a társadalom minden egyes tagja, vállalatának, üzletkötelességénél arra, hogy az idő forgasdósága a többkevesebb szerencse és a megpróbáltatások sok embert félre dobna az útból, sok küzdelem, fáradtság és szorgalom jutalmat nem nyer, hanem a nyomor lesz a jutalom. Gondoljunk arra, a régi és megdönthetetlen igazságra, hogy ma nekem, holnap neked s ha ezen gondolatától eltelev emberileg akarunk élni, bizonyos az, hogy ha kicsiben is de áldozni készek leszünk azokért, kik saját hibájukon kívül támasz nélkül, nyomorba jutottak. Csak morzsákat kérünk ezek részére, csak oly felesleges filléreket és banikat, melyek ma még életerős munkakészségünk mellett különösebb és nagyobb áldozatok nélkül is elszakíthatók. Adakozzon mindenki, mert az általános nyomor mellett a legértékesebb a legtöbbet felmutatni tudó öreg iparos társadalom bármelyik osztályát tekintsük hálán kívül mással is, anyagi áldozattal is tartozik.

A társadalom más osztályai mellett

az iparosság az, mely leginkább kötelezve van arra, hogy öreg tagtársait ne hagyja az utóéleten könyörtelenül elveszni. A jelenlegi iparos osztály köszönhet az elesett öreg iparosoknak a legtöbbet, éppen azért tőlük várunk legnagyobb, legkitartóbb állandó áldozatkészséget.

A segélyre szoruló elaggott iparosok száma állandóan nő és emelkedik éppen azért a régiek által megalapozott ipartestületi Menház a jelenlegi segélyforrások mellett hivatásának tovább megfelelni nem tud. Szégyen volna ha Nagyvárad város társadalma 3000-et számláló iparossága a viszonyokhoz nem alkalmazkodna és nem találna módot arra, hogy a jelenlegi menház szűk kereteit, tárgyva nagyobb számban ápolja és gondozza az arra szorulókat, nagyobb számban segélyezze a szükségben levőket. Fogjon össze tehát a társadalom és a társadalom mellett az iparosság, ne sajnáljon áldozatot hozni azokért, kiknek létét köszönheti, járuljon hozzá mindenki az ipartestületi menház anyagi megerősítéséhez és ezzel az iparos nyomor enyhítéséhez. Bármily természetbeni, vagy pénzbeli adomány a célt szolgálja éppen ezért hálás köszönettel fogad és emlékkönyvébe feljegyez minden adományt az ipartestület hivatala.

Friss férfi

divatlapok

érkeztek a

HEGEDÜS

HIRLAPIRODABA.

Iroda helyiségnek

alkalmas egy vagy két szobát (lehet butorozott is) keresünk.

Ancora vámiroda

Ajánlatokat: WALLERSTEIN, Jókai-utca 19. szám délután 3—7-ig kérünk.

Van szerencsém eddigi megbízóimmal és az érdekeltelekkel tudatni, hogy irodámat ismét megnyitottam. Aki házat, szobát, lakást, butorozott szobát

vesz vagy elad

forduljon bizalommal hozzám, megelégedésre követelek. — Bizományba bármit elfogadok. — Több átadható lakást tudok. — Rákóczy-ut közepén üzleti helyiség azonnal átadó.

Özv. Zilahy Gyuláné

általános kereskedelmi irodája, Alapi-u. 1. : Otthon 1—4-ig.

Aszódinál Sas-palota

Tea rum tovább is literje . . 26 Lei

A nyaraló fürdőző és utazó közönségnek ajánlok vaját, turót, szalámit, sajtot, szardiniát, halkonzerveket, likőröket, pezsgőt, borokat, málnaszörpöt, ásványvizet, tisztán kezelt fűszerárakat. Cukorka és csokoládé osztályom vasárnap egész nap nyitva a Vigadó mozgó fő bejáratával szemben. — Olcsó gyári árak. — Sport tagoknak nagyobb vételnél 10% engedmény cukorkákból.

Zongorakészítő

és orgonaépítő mester érkezett külföldről. Vállal zongorák, harmonium, villamos zeneautomaták stb. szakzerű hangolását és javítását a legkényesebb igényeknek megfelelően. Zongorákat, harmoniumokat veszünk, bármilyen rosszkarban vagy törött állapotban lévő. Levélbeli meghívásra vidékre is megyek.

Előjegyzéseket felvesz „Ardeal.”

Beköltözhető házak

Gerliczy-utcán, Nülgész-telepen, Szacsavay-utcán, stb. eladók.

Keresünk 150—250 hold földet megvételre, esetleg bérbe.

Eladók házaikat jelentsék be irodánkba, sürgősen közvetítjük.

Vízumoztatást vállalunk.

Eladó

Háló- és ebédlőberendezések, antik órák, szalon butorok, perzsa és smyrna-szőnyegek, függönyök, képek, „Zsolnay” és „Badar” vázák, villanylámpák, tükrök, dísznövények, fűveg és porcellán-szervizek, kottatartó állvány, férfi-ruhák és cipők, mázsa súlyokkal stb.

Keresünk férfi-szoba berendezést, antik (bledermayer) szalont, antik poharakat. Bizományba bármit elfogadunk.

„ARDEAL”

(Uri) Posta-utca 8. szám alatt.

Leányszoba

fehér komplett, réz hálószoba komplett és egy Bledermayer szalon sürgősen eladó. — „ARDEAL” Posta (Uri)-u. 8. sz.

Bérrautó

a legolcsóbb árban bárhova, Magyarországra is. Benzin, olaj kellekraktár.

COLIN GARAGE, Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső) 12. Telefon 16-01.

Iparvállalatok, mezőgazdák, kereskedők

Fehér sózott szalonnát 2—4 táblásig I-a olvasztott dísznőzsirt, füstölt és paprikás stráf szalonnát napi áron alul beszerezhetik

HERCZ IMRE cégnél

Str. Vlahuta (Szent János-utca) 82. szám. Telefon 4-38. Alapított 1911. évben.

Nagyothallók figyelmébe!

A legújabb rendszerű berlini, villamos szeltelefonok (Akustik-készülék) és elemek „nagyothallók” részére kaphatók: NÉMETI Móránál Oradea-Mare (Nvárad), Teleky-u. 15. sz. alatti lakásán, ahol azok bárki által kipróbálhatók. Ha még oly magasfokú a nagyothallás, a leghalkabb beszédet is jól lehet hallani. Prospektust ingyen küld. 1324

Szezonelőtti olcsó árban

női és férfi bőrkabátok kaphatók, megrendelhetők

FUCHS bőrruha üzem

Oradea-Mare—Nagyvárad, Calea Victoriei (Kolozsvári utca) 1. szám

1922. július 29.

Minden ha sok a miteszer

Kaiser-Borax!

ellen biztos szer!

Simon Sándor
Szent János-utca 30. sz.

Foglalkozik: Ingatlanok, mezőgazdasági termények, áru- és pénzközvetítéssel. Minden ügyben pontosan és lelkiismeretesen eljár. — Forduljon bizalommal hozzám

Börgarnitúra

modern, fekete faragott fa díszrel, u. i. 2000 feketé, faragott renesance, gyönyörű kiállítás. — M. a. a. és Palisander ebédők, berakott hálószobák jutányosan kerülnek eladásra.

Sternberg

bürofüzet, Sas-passage. Telefon 13-45. szám

Eladó

valódi perzsa és mirna szőnyegek, antik óra, vitria 2 drb. hencser, álló óra, antik könyvszekrény, 1 drb. fehérgy. Törött aranyat, ezüstöt, gyémántot, brilliánsot, platinát, hamis fogakat magas árrban veszek

Welsz Lipót

órák és régiség-kereskedő. Str. Avram Iancu (Kossuth utca 18. szám)

Varrógépet

ha jót és olcsót akar keressen lelkiismerettel

Kerékpárok

állandóan raktáron. Varrógépeket, kerékpárokat veszek, eladok cserélek és ezekhez való alkatrészek állandóan kaphatók. — Javításokat szakszerűen eszközölök.

Konrád

műszerész, Baross-u. 10. és Nagypiac-tér sarok.

59956 tonna

"LEVIATHAN"

Legmodernebb, legnagyobb és leglánysebb Óceán-gőzhajó.

A tudomány, a tőkeerő és a feltaláló szellem legmagasabb teljesítményeit láthatjuk ezen a csodahajón. Minden osztályon összehasonlíthatatlan kényelem.

Első utazás

New-Yorkba

1923. augusztus 7-én

augusztus 28-án, szeptember 18, okt. 8, okt. 29, minden 3-ik hét keddjén Southampton-Cherburghól. Közelebbi részletek az alábbi címnél tudhatók meg:

BREMEN-AMERIKA

között leggyorsabb és legkényelmesebb közlekedés az United States Lines pompás amerikai kormányhajóival:

„George Washington”
„President Roosevelt”
„President Fillmore”

„America”
„President Harding”
„President Arthur”

Előnyös alkalom teherszállításra.

Hajójegy, pénz és amerikai okmányokat, valamint a vízumot illetőleg díjtalan felvilágosítással szolgál a romániai vezérképviselet

UNITED STATES LINES

(AMERIKAI ÁLLAMI VONALAK)

„MEROUR”

TEMESVÁR BUKAREST CZERNOWITZ
Hunyady-utca 8. Calea Mosilor 51. Liliengasse 15.

Kérjen prospectust és hajólista számot 253.

BYRON STEAMSHIP COMP. LTD. LONDON

M. EMBIRICOS & CO. BUCURESTI, Str. Paris, No. 1.

CONSTANZA direct NEW-YORK

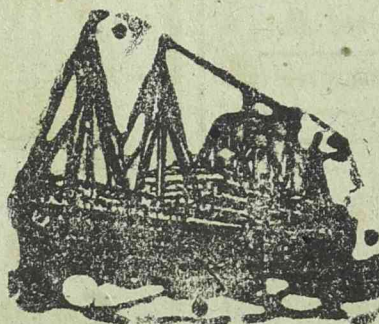
a legnagyobb tengerentúli luxuszőzősökkal, amelyek Constanza kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba

KING ALEXANDER

luxuszőzős indul 1923. évi
augusztus 4-én

CONSTANTINOPLÉ

luxuszőzős indul 1923. évi
szeptember 4-én

Megalli Hellas

22.000 tonnás gyorsőzős
indul október 4-én.

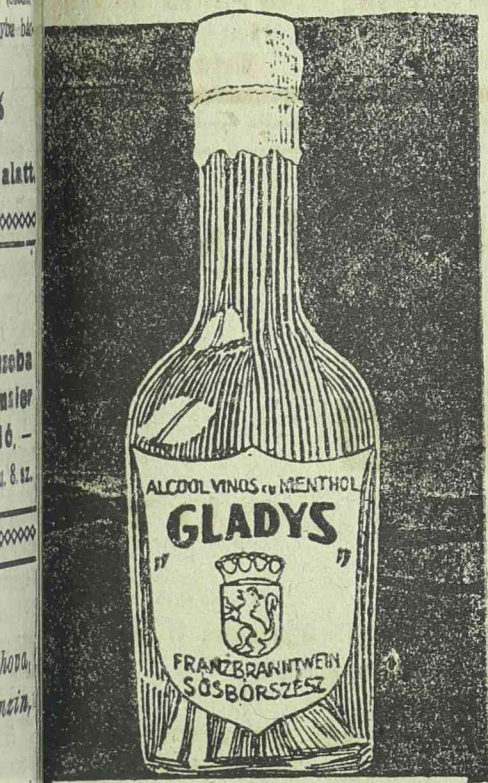
Átutazás és vesztegár
nélkül.

Az utazás tartama 16 nap

Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50%-al olcsóbb és leiben fizetendő. Kajutdók, jegyek fentartása, valamint bármely információ végett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & Co. BUCURESTI, Str. Paris No. 1.

Lloyd 1255

ERHETETLEN

de mégis kapható a

GLADYS SÖSBORSZESZ

tja: HERCZEG GÉZA
észeti gyára Cluj.

leltel értesitem megrendelőmet, hogy

műhelyemet

Bem-u. 9. sz. alá

helyeztem át

Győri Gyula asztalos

Kárpitos

VEISZ és PETROVSZKY
r. Avram Iancu (Kossuth-utca) 16.
Börgarnitúrák szakszerű készítése.

Utleveleket vizumokat

bármely konzulátusnál
a leggyorsabban elintézés

Díjmentes felvilágosítást nyújt

Román fordítást azonnal elintézés

SCHREIER

ügynökség Tisza Kálmán-tér 1. szám
Vármegyháza mellett.

TELEFON 11-22.

TELEFON 11-22.

Exportját és Importját

Román a, Magyarország,
Ausztria és Németország
között határidővel és legolcsóbb fix
díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vál-
lalata tudja lebonyolítani
Nagyváradtól fők: Rákóczi-ut 24.
Központ: Cluj, Plata Unirei 26.

Házak: Wien, I. Rotenturmstrasse 27., Buda-
pest, Rákóczi-ut 6., VII., Dohány-utca 3.
Bukarest, Calea Victoriei 93-ik sz. alatt,
Brassov, Kapu-utca 61. Targu-Mures, Plata
Reg. Ferdinand 52. Arad, Simonyi-utca 10.
Orsova, Danapart. Szolnok, Madách utca 1.
Exposíturák: Bruck, Hegyeshalom, Moson,
Biharkeresztes, Békéscsaba, Curtici, Kőte-
gyán, Biharpüspöki.

Fuvarlevél felülvizsgálási iroda!
Speciális donal forgalom!

Budapest

legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY szálloda

VI. Podmaniczky-utca 8.

modern berendezés, központi fűtés, meleg-
viz szolgáltatás, lift stb.

Kárpitos

munkákat elsőrendű
kvittelben készít:

GIDÁLI MANÓ

Uti-u. 2. sz.: Rákóczi-ut 6.

Aszfalt- és kátrány

fedéllemezt

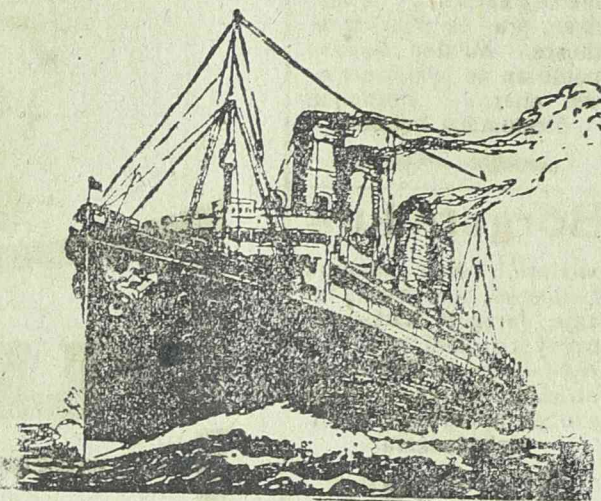
aszfaltoló lemez, asztillati készítmények,
aszfaltolmányok, fűtőanyag, bitument, vaslakko-
stb. és az összes aszfalt és kátrányterméket
bármely mennyiségben gyárt.

GROZIT

aszfalt és kátránytermékek gyára, Timisoara,
gyárvezető. TELEFON 11-24. szám.

Kérjen árajánlatot!

Norddeutscher Lloyd F. MISSLER Bremen Amerika

Kényelmes és gyors utazás
restből Newyorkba, Canadába, Bra-
liába és Argentiniába, külső ab-
kal ellátott szellős kabinokban
ágyak. Kitűnő konyha.

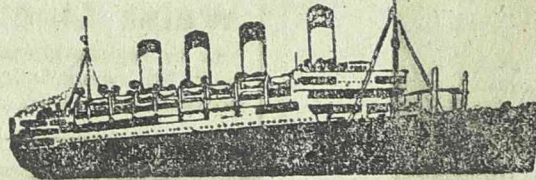
Mindenki forduljon bizalommal
az alábbi címre:

Norddeutscher Lloyd

Agentia generale pentru Romania Mare

BUCUREST, Calea Grivitei 130 (Sub Hotel Bratu) Eingang Ecke Pollitz und
Filialen: BUCURESTI Mircea Voda No. 71. TIMISOARA Hala Krone
CERNAUTI, Kocnanorschigasse Nr. 3 (D. Bolinteanu háza). Minden felvilágosítás

CUNARD LINE

HOLLAND KIRÁLYI LLOYD

EUROPA ESZAK-AMERIKA
EUROPA KANADA
EUROPA DEL-AMERIKA

ELSŐ OSZTÁLYU LUXUS ÉS GYORSGÖZSÖKKEL

ÁTKÉLES AMERIKÁBA 5¹, NAP A

Behajózás: HAMBURG, CHERBOURG és AMSTERDAM-ból

További felvilágosításért forduljon a CUNARD LINE-bez.

BUKAREST, CALEA VICTORIEI, 40

TEMESVÁR, BULEVARDUL CAROL

CERNOWITZ, STR. REGELE FERDINAND, 48

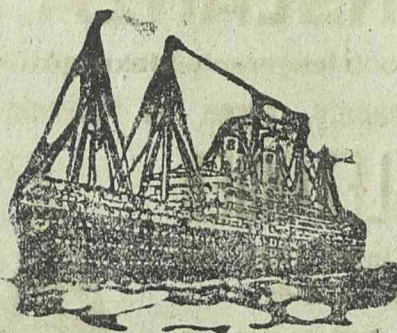
CHISENEV, MICHALOVSKAIA, 35

Pálinkafőző üstök

minden nagyságban állandóan raktáron.
Megrendelésre nyolc napon belül szállítja

ECKSTEIN ODÖN

ézműves, Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 33. sz. al

FABRE LINE

francia hajózási Társaság

Constanza — Newyork

közvetlen hajóútvonal minden hónapban

Legközelebb indulnak: „Braga” augusztus 9-én.

„Canada” szept. 9-én. Minden hónap 8-án rendes hajóút

Atszállítás nélkül csak egy vizum, az amerikai, szükséges. Augusztus 1-től rendes hajóút

Constanza, Jaffa (Palesztina) Marseille között

Rendkívül kedvező feltételek. Felvilágosításokat nyújt, prospektusokkal és hajójegygyel azonnal szol

FABRE LINE S. A. R. Bucuresti, Pasag. Compo

23. július 29.

Ismeret magas ar-
any és briliáns
tárgyakat

KLEIN

Ékszerár-üzlet
Rákóczi-utca 4.
(Széchenyi-utca)

Zsa

szőnyegek

szőnyegek min-
nagyságban, hen-
takarók, függönyök
szobák nagy vá-
rásokban. Wertheim-
zák minden nagy-
ban, lezártított árak
mellett.

Beck
Benjamin

da Cogalniceanu
rady Zs.-u.) 11. sz.

TELEFON 17-03. SZ.

Vadász urak
figyelmébe!

Mindenféle
dász fegyverek
nyos javítása, vala-
nt mindenféle vadá-
ti díszkellékek ké-
szítése.

Instler műszerésznél
Szacsay-utca 89. sz.

ott és kerti butorok

den kivitelben. Utazó
arát minden nagyság-
3-4-5 rőfös gyékény-
nyak, mészáros- és
téri szatyrok, valamint
kosarak, papírtartó
ár, mindennemű ház-
ai cikkek legolcsóbb
bevásárlási forrása

Oradea Vlahuta
t. János-utca 36
Oradea-Mare.

●●●●●●●●

VESZÜNK!
szőnyegek,
butorokat,

en lak- és iroda-beren-
éseket, Wertheim kasz-
t, zongorát, csillárokat,
reclánokat, régiségeket
Meghívást házhoz
megyünk : 1937

renkel és Fia
ezey Mihály-utca 10.

●●●●●●●●

Eladó

ent Anna-utca 28. számú
ház üzlettel, trafik és
iméressel, 8 szobás el-
álható lakás, nagy te-
t. Tudok több kisebb és
gyobb házat elfogla-
t lakással. Elfogadok
egbizásokat, házak, föl-
t, szőlők vételét és
eladását.

Diáh Lajos
em-utca 6. szám

Eladók:

Dorogos-oldalon 9 kat
hold, 3 szobás lakás 220
ezer leiert. Hering olda-
lon egy és fél kat. szőlő,
felszerelt borház (5 ezer
lei, két kat. hold, 2 szo-
bás cserepes ház 120 000.
Ermelléken üzlet, ház, 40
év óta fennáll, elfogla-
ható 4 szobás lakás, tra-
fik, ital 600 ezer lei. Szál-
dobágy határában 9 kat.
hold szántó, veteményes,
gyümölcsös, forráskút 200
ezer lei. Jobb helyen mo-
dern 2 parkettes szoba,
fürdő, mellékheviség. Van
több 1 szobás és 2 szo-
bás lakás. Várady Zsig-
mond-utcan magánház, el-
foglalható lakással 180
ezer lei. Magyar-utcan új
ház 210 ezer lei. Körös-
utcan 200 ezer leiert. Van
még 450 ház bejelentve
75 ezer leitől 2 millióig,
fél hold szőlőtől 35 holdig.
Vannak üzletek, lakások
ste. Ha lakását, házat, sző-
lőjét, butorozott lakását
eladni, kiadni, cserélni
akarja, forduljon bizalom-
mal hozzám díszkörtén,
azonnal elintézem.

Wolox Gizi
közvetítő irodája
Nyomda-u. 4.

Reméltem

tudja már, hogy leg-
gyorsabban inteni el

utlevelét és vizumát

Kolozsvárt, Brassó-
ban és Bukarestben

DEUTSCH és Fia
futárirodája
Pannónia kávéház

Irógépek,
varrógépek,
kerékpárok,
hangszerek

és minden műse-
részeti javítások
jutányos árban ké-
szülnek

Kunstler műszerésznél
Szacsay-utca 89. sz.

Gummirádás

GYERMEK
KOCSIK

kaphatók megrende-
lésre is. — Használt
kocsik javítását új
gumival és huzattal
olcsón készítem.

WATÉH FERENCZ

Bercsey György-u. 3.
(Régi Menház-utca)

Eladó

egy rézdiszítéses leher
vasúgy, egy réz éjszek-
rény, egy drb. rézmozdó,
egy darab cse édígy, egy
darab álló íróasztal, egy
drb vízvezetési kútállvány
egy drb fűtőház, 1 drb.
lyuktetrec vashő, vário-
terembe való kanapé, mat-
raok és sodronyok, egy
elsőrendű hecsert.

Tonk Emlinél
Körös-utca 32. sz.

Asztalos

műhelyemet
magnagyobbítva

áthelyeztem.

Kitűnő munka
Szolid árak

Tiszay

asztalos Kapucinus-u. 7

Magas árban
veszek

briliáns, arany, ezüst
ékszereket és dísz
tárgyakat, töredék ara-
nyat, ezüstöt, arany
szájpapírt, arany és
más hamis logokat

Freund Benjámín

ékszerész, Nagyvárad,
Calea Regele Ferdinand
(Rákóczi ut) 11 szám.
Széchenyi-szálló épület
Ékszer alkalmi áron kapható

Nagyobb gazdaságban szerzett,
több évi gyakorlattal bíró nő

ispán

és egy a magtári számadásokhoz
értő **kultúr** azonnali belépésre
alkalmazást nyer a

Tamáshida uradalomnál
ponta **Nagyszalonta.**

275

Arverési hirdetmény

A helybelli orth. izr. hitk. a Zárda-utca 2.
sz., valamint a Teleky-utca 29. sz. és Kolozs-
vári-utca 40. sz. a. helyiségekben gyakorol-
ható toltépő jogot 1923. szeptember 1-től szá-
mitott egy, esetleg három évre a hitközség ta-
náctermeiben 1923. aug. 1-én d. u. 5 órakor
tartandó árverésen bérbeadja.

A bérletre vonatkozóan zárt ajánlatok is
beadhatók legkésőbb 1923. aug. 1-én délután
4 óráig, illetve a nyilvános árverés megkez-
déséig.

Az árverési feltételek a hitközségi irodá-
ban megteudhatók.

Oradea-Mare, 1923. július 23.

Ullmann Mór
hitk. elnök.

RAJZ ANDOR

elektro és precízió mechanikai műinté-
zete, Szalárdi-u. 9. Rosenzweig-palota.

Minden e szakba vágó
munkát szolid árban
vállal. :: Manométer és
mérleg hiteles javítása.

Magánpénzt
jó garancia
mellett

kihelyezésre keresek.
SIMON SÁNDOR
bank és tőzsde-
bizományi iro-
dája.

Szt. János-u. 30.

Órák

szakszerű javítását a leg-
komplikáltabbig kifogástalanul

Tiszay

végzi Teleky-utca 9 alatt.

Jutányos árak. Precíz munka.

Saját találmányu, 5 évben
egyszer huzandó asztali
díszóra eladó.

A C. F. R.-nél

tárgyalás alatt levő, továbbá az ez-
után megindítandó kártérítési ügye-
ket Románia bármely területén dis-
créten, gyorsan elintézi, elkészített ra-
kott vagonoknak gyors megérkezé-
séről gondoskodik és a határookra
átmenő rakott vagonok minden ke-
zelését a régi vasutasok pontosságá-
val eszközli **vasuti főtisztviselő**

Oradea-Mare, Strada Sft. Ladislan 33. I. em. 3.

Anunt

Societate Tramvayelor Oradea-Mare caută
un profesor sau profesoară de limba română,
care s'ar angaja a ținea zilnic cursuri de câte
o oră, în localitatea acestei Societăți Piața Ce-
tatei No. 2.

Directia Societății Tramvayelor

Hirdetmény

Alólirott Nagyvárad város villamos vasut
igazgatósága keres egy román tanárt vagy ta-
nárnőt, ki naponként egy órai előadást tartana
ezen igazgatóság helyiségében. Piața Cetateu
No. 2. (Vár-u. 2.)

Nagyvárad Város Villamos Vasut
Igazgatósága.

Eladó

Körösparti csonon egy nagy házheinynek
való telek, sírgösen. Kettő és fél hold
szőlő gyönyörű gyümölcsössel 3 szobás
elfoglalható lakással. Tizenhét és 12 hol-
das szőlők terméssel. Egy hold, szép ház-
zal. Kettő hold 2 szobás és vincellér la-
kással. 5 p. a várostól. Három és hold
szántó kisházzal. Negyvenhold föld ta-
nyával. Házak Lukács Gy. Betőthy Ö.
Szaniszló, Szt. János, Uri, Vitéz, Szőlő-
telep, Körös, Béke-utcaon. Vasut köze-
lében 3 ház 50,000 leutól.

Értekezni **Tománénál** Nilgesz-
telepen 3-ig, 4—7-ig Körös-u. 7.

MALOMÉPÍTŐ R-T.

Oradea-Mare (Nagyvárad)

RÖZPONTI IRODA: TELEKI UTCA 2. SZ.

Saját gyártmányu gépei:

„UNIVERSAL” azeges hámozó
és törtelő gépek, legujabb típusu
szabadonlengő szikszítók; Radiál szik-
tók; Tarórok; Dara és derteliszlító-
gépek; Malomkőpadok; Roptató-
hántoló gépek stb. s b. az összes
malmászásban előforduló gépek, min-
den magasságban és a legmoder-
nebb kivitelben. + + + + +

ELVÁRLATOK: új malmok
tervezését, berendezését; régi
vagy hibás malmok átalakítását
Teljes olajmalom berendezések!

Express Általános Kereskedelmi Ügynökség

Külföldre utazóknak utlevelék vizumoztatását

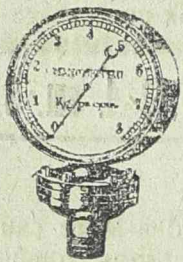
a kolozsvári, brassói és bukaresti konzulátusoknál a leggyorsabban és legol-
csóbban elintézzük. — Bármily ügyben díjmentes fölvilágosítással szolgálunk
és bármiféle megbízást elintézzük. — **Futárjárat, vizum mindennap!**

Ehrlich Manó

Oradea-Mare — Nagyvárad, Plata
Unirii (volt Szent László tér) Sas
palota, „Enyveshát” lényképészet
helyiségében.

A NAGYVÁRADI APRÓHÍRDETESEI

Egy sor ára 1-30 lel, vasárnapos kiadás 2 lel. A legkisebb hirdetés ára 10 sorig 15 lel.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerez, Arad, Str. Horia 1.

Javítás végeztet beüldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm **Telefon 315**

Értékpapírok

Férjhez mehet gyorsan, ha harisnyát a chemnitzai lerakóban vásárolja, gyári árakban. Szalárdi-utca 9. sz. emeleten, bejárat Alapi-utcán. 140

Erdélyi községben lakó 36 éves jegyző, házias, hereszény hölggyel feleségül venne. Vagyonnal rendelkezem. — Leveleket a Hozomány kell jellegre a kiadóba kérem. 51

Oktatás

Gyorsírást tanítok c. o. portoloknak, bevált módszerrel. Cim a kiadóhivatalban. 482

GYORSÍRÁS

(magyar-német)

GÉPIRÁS

KÖNYVITEL

12 év óta legjobban

DONÁT-nál

Str. Gojdu (Beöthy Ödö utca 30 szám.

ELŐKÉSZÍTÉS

magánvizsgákra.

Német tanárnő tanít gyermekeket és felnőtteket, kezdőket és haladókat német, francia, angol, román nyelvekre, gyorsírást Gabelsberg után, kézimunkát. Előképzést vizsgálatokra is. Könyvtár módosított. Gyermekek tanulóknak játszva. Ár havonta 80 lel. Értekezni Szacsavay-utca 32., második emelet jobbra. 517

LAKÁS

Átadó vagy kiadó lakásokat butorozott szobákat legnagyobbat bizalommal jelentek irodánkban. Diszkrétan gyorsan közvetítjük. Pável-utca 5.

Uri családnaál szép utcai szoba ellátással kiadó Cim a kiadóban. 334

Fényképező gépek, kőszírt, Dager lencsével és minden hozzávalóval prima kivitelben, egy kézzel kezelhető, lev. lap és vízszintes felszerelve 15 ezer leleért eladó. Onnap és vasárnap egész nap, hétköznap 12-től fél 2-ig Zerkher fényképezőnél, Szaniszló-u. 25.

Érdet, arany és briliáns beállítás

HERBST ékszerésznél.

Óriási raktára ékszerek, órák, briliáns árukból.

Órák, ékszer olcsón javít

Strada Regelo Ferdinánd 9. Öv. Petri Árpád, az ékszerészeti üzletében, Szaniszló-utca, fényképezési cikkek

2 butorozott szoba, 2 lakás kiadó, keresek kiadó butorozott szobákat, és lakásokat Gladiátor úgynök cég Főutca 16 483

Keresek 3 szoba és összes mellékhelyiségekből álló modern lakást lehetőleg központban. Magas lelépést fizetek. Cim a kiadóban. 458

Uri családnál szép utcai szoba ellátással kiadó csak házaspár részére Cim a kiadóban. 334

Nőtlen tisztviselő keres urt családnál butorozott szobát ellátással. Cim Palace szálloda portájánál.

Butorozott szobáját átadó lakrészt eladó ingatlanját, üzletét bizalommal jeleníti irodánkban. Kifutó ingatlanaim vannak. Háromszobás modern lakás átadó. Tíz. betörésbiztosításokat eszközölök. Tíz. megrendelhető Balazsánál Zöldfa-utca 21. Telefon 8-15. 509

Három szoba és mellék helyiségekből álló központi lakásomat elcserélném ugyanilyen kétszobásal. Ajánlatot "Lakás" jellegre a Hegedűs Hirlapiróda kérek. 515

Élcserélném Szaniszló-után szép kertes udvarban levő 2 szobás fordószobás komplett lakásomat 3 vagy 4 szobás lakással a Rimanóczy, Nagy Sándor, Szilágyi Dező vagy Uri-utcában. Magas lelépést és a csereköltőket fizetem. Levelet "Lakás" jellegre kérek a kiadóba.

Adás-vétel

MAGÁNHÁZ szép kerttel, Olasz városrészben 3 szoba, konyha, előszoba elfoglalható lakással eladó. — Ügynökök nem ajánlatnak Cim a kiadóban. 290

Vannék szép kis magánházat 3-400 ezer leleért beköltözhető lakással, a központhoz közel. Ajánlatok "Magánház" jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 26

Fényképező gyors gép, Götz Dager lencsével és minden hozzávalóval prima kivitelben, egy kézzel kezelhető, lev. lap és vízszintes felszerelve 15 ezer leleért eladó. Onnap és vasárnap egész nap, hétköznap 12-től fél 2-ig Zerkher fényképezőnél, Szaniszló-u. 25.

Tussor anyagból készült stórok, ágyterítők, vitragek, miliók és különféle kézimunkák jutányos áron eladók, valamint egy komplett menüszonyi kelegye. — Weinbergernél, Zárda utca 1. (Szacsavay-utca sarok) 354

Eladó argaman szőnyegek 2 és 3 méter. Perzsa és szirma szőnyegek, átvettők. Nagyon szép szőnyon takarók Bagaria barna 43 as és egy fekete 42-ös férfi cipő. Női lakk és a tillop 37-es cipők. Rákóczi ut 30. sz. jobbra Szász. 229H

Eladó fehér gyermekocsi egészen új, fehér előszoba fel, Bassché és egy Fáy akt, fehér és fekete kőcsag, egy eredeti indiai ezüst sál, egy utazó bőrönd, piédek és perzsa függönyök, egy bronz óra. Rákóczi-ut 80. sz. jobbra Szász. 231H

Egy nagy utazó koffer vaszonnal bevont, jutányos n eladó Öv. Faberné, Gilányi-utca 19.

Egy modern szabású frakkot közép termetre megvételre keresek. Rákóczi-ut 30 szám. 444 H

Eladó egy nagy és egy kisebb szőnyeg. Lúcs György-utca 30 445 H

Patysander teljes férfi szoba gobelin huzattal tiz darab eladó. Tüdőszanatorium fölött. Cibere viáiban. 318

Eladó fehér vászon, mader dupla ágyterítő, 6 személyes himetli uzsonna abrosz szalvétával, selyem kelim kicsi asztal terítő. Nagyon szép kézimunkák. Rákóczi-ut 30, Szász. 447

Használt nagyaleku fényképlemezek kertészeknek üvegház készítésére különösen alkalmas nagy mennyiségben olcsón eladók, Weisz és Mikló fényképszemtermében. Apolló palota. 487

Eladók gobelin, kelim, risellő bőrre festett és batikolt montirozatlan divány párnák. Kisebb és nagyobb költött terítők és motívok, filo csipkék és motívok, arany terítők, Matyo himzésű sálak és falyedők, egy barna költött kézimunka kép. Rákóczi-ut 30 jobbra. 232H

Eladó egy nagyon szép kézimunka fehér abrosz, fehér jumper költött ruhák, költött gyermekruha, abroszok szalvétákkal, ágyhuzatok, vitragek, egy eposz kosztüm. Rákóczi-ut 30 jobbra, Szász. 230H

Eladó 1 drb 35 lóerős szivógásmotor, 1 drb 40 lóerős Wohanka nyersolaj motor, 1 drb három vasu nyersolajmotoros eke, 1 drb Balkán fengeriszártépő gép. Antal Imre, Tasnád, Szilágy megye. 438

Egy jó karban levő Singer varrógép eladó. Ugyanott jó könyvek is eladók. Calvin (Ritók Zsigmond) utca 7. Sz. 516

Eladó félhosszu perzsián kabát kaimantuval Rákócy-ut 30, jobbra Szász. 481H

Szent János utca 33. sz. modern ház szabad kézből eladó. Beköltözhető azonnal 3 szobás kényelmes lakás, mellékhelyiségekkel Értekezni háztulajdonosoktól. Tőkebefektetésnek a kiadóba kérek. 474

Szabóműhely komplett berendezés eladó. Feld Gyár utca 2 477

Házat — esetleg félházat — nem beköltözhető: vennék 250 ezer lelig. — Zárt ajánlatokat tulajdonosoktól. Tőkebefektetésnek a kiadóba kérek. 528

Magánház előkelő utcában átvehető ötszobás urt lakással eladó Feltételek dr Faragó Sándor ügyvédnél, Pável-utca 22. sz. 512H

Házak eladók. Házajánlati megbízásokat vállalunk. — Kölcsházánál megszerezünk Magánpenztünk. Jutalekkal kihelyezeket Adásvételi Rtg. Parcul Traian 12. — Értesítés délután. 6

Eladó cca 800 hl uj és használt tölts képes boroshordó 400 literrel 4500 literig. Farkas Jenőnél, Balavásár. 1276

Vasárnak használt teniszraketteket, porcellánokat, régi poharakat veszünk, cserélünk. Rakettajavítás, porcellánok, művészies javítása. Farkas-áruház, Zöldfa u 5. 254

Hosszu, finom bőrkesztyű 60-70 cm. és 300-500 lelig. Sérvekés és suspensor is kapható Szent János-utca 2. Liebert Károly. 164

Eladó magánház uj 4 szobás lakással, istállóval, kocsisínnel azonnal elfoglalható Pércy Szent János-ut 2. 448H

Ehrbar kifutó koncertzongora jutányos áron eladó Cankor garage 501

Eladó Rét-utca 1 számú ház beköltözhető lakással értékesni lehet Popovica irodában Szent János u. 4.

Planinot keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 493

Váradi hegyen, Görögoldalon, 305. számú ház egy hold szőlővel örök-áron eladó. — Értekezni ugyanott 491

Eladó 2 holdas szőlő elfoglalható 3 szobás lakással, Törkőymérő-völgy 64. Palotay. 472

Papirhulladékok minden mennyiségben veszünk. Sonnenfeld nyomda Str. Printul Carol (Szilágyi Dező-utca) 6. sz.

Gyönyörű festmények helyszűke miatt eladók. Rákóczi-ut 35/b. Szegő. 61H

Eladó magánház elfoglalható kisebb kettő szobás mellékhelyiségekkel, — nagy konyhakerttel. — Ugyanott eladók. Hedossav utca 11. 508

Eladó forgalmas helyen egy ház vendéglővel más vállalat miatt. Megsagyazas után azonnal átadható. Vendéglő külön is kiadó. Benyitai liget 30. 516

Vadászfegyver jó minőségű, tizenhatos magas árcan megvételre keresetik. Cim Szent János utca 56. sz. 507

Agy, sodronybetétet, matracal, szőnyegszék megkezdett perzsával, 2 divan, 3 kis fauteuils, commode, utazó toalettkészlet, kis fürdőkád, függő lámpák, struccollak, függönyök eladók. Berkovits Ferenc-utca 8. 506H

Eladó szalagarnitur, konzul tükör és nagy szőnyeg. Vitéz-utca 30. 493

Két kat. hold szálló jó természeli eladó, Értekezni lehet dr Brüll ügyvédnél Zöldfa-u. 6. 501H

Eladó magánház azonnal elfoglalható egy szoba, konyha, mellékhelyiségek lakással. Barne telep. fűtőház mellett, Csibi Sándor. 494

Eladó vaságyak, sodrony ágybetétek, kétajtós ruhaszekrény, női íróasztal, irodaiasztal, konyhaasztal, háztulajdonos. Kis Klef, Sámuel u. 8. (Szabadság-utca 8.) 503

Vannék kisebb házat lehetőleg beköltözhető lakással. Szabadság-utca 7. háztulajdonosnál. Ugyanott jókarban levő gyermekocsi keresetik 468H

Eladó olcsón, értékes ház, dísz szalon, olaj festmények, szalon függönyök, cimbalom, antik asztal. Háztulajdonos. Kis Klef Sámuel-u. 8. (Szabadság u. 8.) 502

Eladók: egy hold szálló uj házzal Hágóoldalon, velencei közbirtokossági erdő és legelőtelőség. Biharszentandrásan egy hold szántó. Vedresábrányban 4 szobás ház gazdasági épületekkel, 3 holdas beltellekkel, 3 hold szőlőföld, 12 hold szántó, legelő és erdőtelőség, felszerelések. Szaniszló u. 30. Fenyődv. 497

Fenőre festett asztal, székek, teljesen újak, olcsón eladók. Főutca 14. 504

Videki vásártók figyelmébe alkalmi beszerzési forrás kézimunkák és fémtermékekben Weinbergernél, Zárda-utca 1. sz. (Szacsavay-u. sarok) 784

Alkalmazás

Fűtő, szappalos és fémhármu hímző fűtőnyek állandó munkára jelentkezőknek. Nigoss-felap 100/62 Iványiné. Repülőhid mellett. Naponta délután 5 óráig. 265

Jól főző háztartási alkalmazottat keresek mindenesnek. Cim a kiadóhivatalban. 61H

Perfect román-magyar levelező állást keres címet Hegedűs Hirlapiróda kérek. 479

Intelligens középkorú nő házzvezetőni állást keres esetleg vidékre is. Cim a kiadóhivatalban. 476

Gaz Emil fényképező városi vasut Vár tér 2. társulatánál azonnal felvételik 503H

Magas fizetésű keresek jól főző mindenes, aki egy gyermekem gondozását is vállalja. Cim a kiadóban

Gyermekszert, mindenes 3 tagu családhoz azonnali belépést felvételik. Cim a kiadóban. 463

Jó házból való fiatal lónak felvétetik. Lején és Rózsa női div. Ozl. tében, Nagy Sándor

Perfect gyors és építő nő keres előkelő német Cim Hegedűs Hirlapiróda ban. 504

Háztartás vezetésért intelligens urit vagy urileányt keresek gyermekek mellé szonns belépésére. Cim a kiadóhivatalban. 49

Románul tökéletesen tudó, kereskedelmi iskolát végzett fiatal kezdőtisztviselőt keresünk beállás. Egyesült Villamosi és Műalmi Rt T. B. 498

Jó kézirásu győri gépiro tisztviselő állást keres. Ajánlatokat értekezni a kiadóba "Tisztviselő" jelleg alatt.

Urtnők diszkrét állandó munkát kapnak. Kaufmann kéményközlet Szaniszló-utca 46

Perfect magyar-német levelező, mérlegképes és kereskedelmi ism. levél, minden oldalai és kereskedelmi p. xissal állását váltatt. Ajánlatok "Pedáns" jellegre Hegedűs Hirlapiróda

Fiatal agilis utazó digitl ihyszerű műter igazolni tudja az igaz porcellán azakból közzék C 1 Béla Dévára.

Közlönfélék

24% kamatra kapható magánpénzt teljes felvétel. Adásvételi Rtg. Traian (Széchenyi) — Értesítés délután.

Utlevélekhez, beállítás legjutányosabb azit fényképező, Szaniszló-utca 25. szám.

Amerikába kíváncsiak azandékozónak a kiadó levelet öszekészítünk alapján megküldök. Iroda Kátholika-ban.

3 pár női harisny 2 párt, 2 pár zokni párt van Condáné, Janich-utca 2.

Társulnák először hőmemváronról helyiségem van nagy víkörrel. Értekezni lőitőként. Cim a kiadóhivatalban.

Elveszett egy felpár férfi bőrkeztű Rákóczi-utca 1. Széchenyi utca 1. Széchenyi utca 1. Széchenyi utca 1.

Bizományba elföldök mindenféle kézi munkát és fémterméket. Weinbergernél Zárda utca 1. (Szacsavay-utca sarok) 498